

CENTRUL NAȚIONAL
ANTICORUPȚIE
AL REPUBLICII MOLDOVA

PR. 322/15.07.16
НАЦИОНАЛЬНЫЙ ЦЕНТР
ПО БОРЬБЕ С КОРРУПЦИЕЙ
РЕСПУБЛИКИ МОЛДОВА

CER, DJ

MD-2004, mun. Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint, nr.198
Tel.: 022 24-36-41

Nr. 06/2-3802 din „19” 08 2016
La nr.322 din 15 iulie 2016

Parlamentul Republicii Moldova

Prin prezenta, Vă remitem atașat Raportul de expertiză anticorupție asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind redresarea și rezoluția băncilor.

- Anexă: 26 (douăzeci și șase) file.

Director adjunct

Cristina ȚARNĂ

Ex.: C. Chistol
Tel.: 022 257-376

SECRETARIATUL PARLAMENTULUI REPUBLICII MOLDOVA	
D.D.P. Nr.	<u>2719</u>
<u>22</u>	<u>08</u> 20 <u>16</u>
Ora	

RAPORT DE EXPERTIZĂ ANTICORUPȚIE asupra nivelului coruptibilității proiectului de lege privind redresarea și rezoluția băncilor

I. EVALUAREA GENERALĂ A PROIECTULUI

1. Evaluarea fundamentării proiectului

1.1 Fundamentarea generală a proiectului

a. Autor al inițiativei legislative este un grup de deputați în Parlament, autor nemijlocit - deputați în Parlamentul RM, ceea ce corespunde art. 73 din Constituție și art. 47(44) din Regulamentul Parlamentului.

b. Categoria actului legislativ propus este lege organică, ceea ce corespunde art. 72 din Constituție și art.art. 6-11 din Legea privind actele legislative, nr.780-XV din 27.12.2001.

c. Scopul promovării proiectului. Potrivit autorului, finalitatea scontată prin prezentul proiect este crearea unui cadru normativ primar eficace de gestiune a crizelor instituțiilor financiare. În acest sens autorul propune transpunerea parțială în legislația națională a dispozițiilor Directivei 2014/59/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 15 mai 2014 de instituire a unui cadru pentru redresarea și rezoluția instituțiilor de credit și a firmelor de investiții și de modificare a Directivei 82/891/CEE a Consiliului și a Directivelor 2001/24/CE, 2002/47/CE, 2004/25/CE, 2005/56/CE, 2007/36/CE, 2011/35/UE, 2012/30/UE și 2013/36/UE ale Parlamentului European și ale Consiliului, precum și a Regulamentelor (UE) nr.1093/2010 și (UE) nr.648/2012 ale Parlamentului European și ale Consiliului. Totodată, măsurile reglementate constituie o noutate legislativă pe plan național care stabilește atribuții extinse pentru Banca Națională sub aspectul supravegherii, iar promovarea și adoptarea acestuia cu disconsiderarea recomandărilor stipulate în prezentul raport de expertiză poate fi percepută ca o lărgire a spectrului de competențe.

d. Suficiența argumentării. Autorul a reliefat în conținutul notei informative argumente elocvente, care evidențiază condițiile ce au impus elaborarea proiectului, principalele prevederi de conținut și impactul scontat.

Totodată, menționăm faptul că în conformitate cu prevederile art.20 lit.c) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, concomitent cu elaborarea proiectului de act legislativ, grupul de lucru întocmește o notă informativă care include nivelul compatibilității proiectului de act legislativ cu reglementările corespondente ale legislației comunitare. Conform Regulamentului privind mecanismul de armonizare a legislației Republicii Moldova cu legislația comunitară aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.1345 din 24 noiembrie 2006, inițiatorii/coinițiatorii elaborării unui act normativ de armonizare a legislației naționale cu legislația comunitară, urmează să completeze tabelul de concordanță, odată cu

elaborarea proiectului respectiv, și să îl anexeze la expunerea de motive pentru a-l transmite spre avizare autorităților administrației publice centrale, în conformitate cu prevederile stabilite în cadrul mecanismului și procedurilor stipulate de legislație. În cazul în care există diferențe între proiectul actului normativ național și legislația comunitară preluată, într-o notă separată vor fi expuse motivele pentru care nu au fost transpuse integral prevederile comunitare, oricare ar fi genul acestora (economic, financiar, social etc.), precum și argumentele respective, bazate pe analiza impactului corespunzător, studii sau alte documente relevante în acest sens.

Astfel, ținând cont de cele sus-menționate, apreciem întrunite parțial exigențele de tehnică legislativă stabilite de prevederile art.20 lit.a)-c) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001.

1.2 Fundamentarea economico-financiară a proiectului

Potrivit exigențelor de tehnică legislativă statuate de prevederile art.20 lit.d) al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, în cazul în care realizarea noilor reglementări necesită cheltuieli financiare și de altă natură, nota informativă urmează să conțină aspecte ce vizează fundamentarea economico-financiară a amendamentelor.

Totodată, remarcăm faptul că nota de argumentare nu reflectă dacă implementarea proiectului presupune cheltuieli financiare suplimentare.

Astfel, se recomandă autorului suplimentarea conținutului notei informative cu argumente ce vizează aspectele menționate supra.

1.3 Analiza impactului de reglementare a proiectului

Proiectul nu a fost supus analizei impactului de reglementare, cerință obligatorie stabilită de prevederile Legii cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător nr.235-XVI din 20 iulie 2006. Astfel, ținând cont de faptul că proiectul introduce amendamente la cadrul normativ de resort ce reglementează activitatea antreprenorială, autorul urmează să elaboreze și să prezinte actul de analiză a impactului de reglementare în conformitate cu prevederile Hotărârii Guvernului nr.1230 din 24 octombrie 2006 cu privire la aprobarea Metodologiei de analiză a impactului de reglementare și de monitorizare a eficienței actului de reglementare. Analiza impactului de reglementare reprezintă argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, a necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător, inclusiv asigurarea respectării drepturilor și intereselor întreprinzătorilor și ale statului. Prin urmare, în conformitate cu prevederile art.13 al Legii nr.235-XVI din 20 iulie 2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2006, nr.126-130, art.627), proiectul în speță urmează a fi însoțit de Analiza impactului de reglementare (AIR), care va reprezenta argumentarea, în baza evaluării costurilor și beneficiilor, necesității adoptării actului normativ și analiza de impact al acestuia asupra activității de întreprinzător. AIR urmează să fie prezentat grupului de lucru al Comisiei de Stat pentru Reglementarea Activității de Întreprinzător.

1.4 Promovarea sau prejudicierea intereselor de grup ori individuale, în lipsa unei justificări a interesului public

Prevederile proiectului promovează interesul public general, în măsura în care introduce noi instrumente de intervenție și gestionare a dificultăților întâmpinate de către bănci pentru a nu

află în dificultate, determinând numeroase riscuri de corupție aferente proceselor reglementate (licențierea subiectivă a băncilor-punte de către BNM; notificarea tardivă a obstacolelor de sanare a băncii; accesul selectiv la facilitățile oferite de banca centrală; atestarea și selectarea subiectivă a evaluatorilor băncilor supuse rezoluției; repartizarea subiectivă a încasărilor rezultate ca urmare a încetării funcționării băncii-punte; imposibilitatea atragerii la răspundere a persoanelor care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii supuse rezoluției; etc.) și va prejudicia interesul public general.

2. Evaluarea compatibilității proiectului cu standarde anticorupție

Proiectul supus expertizei necesită o revizuire amplă în contextul standardelor internaționale anticorupție potrivit recomandărilor stipulate în Capitolul II al prezentului raport de expertiză anticorupție. În acest sens, menționăm relevanța prevederilor Convenției Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.158-XVI din 06.07.2007 și Rezoluției (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției. Astfel, în special urmează a fi abordate carențele ce vizează compartimentul nr.6 „Accesul limitat la informație, lipsa transparenței” sub aspectul reglementării mecanismului de atestare și selectare a evaluatorilor, exigențelor aplicabile acestora și mecanismului în spră, cît și subaspectul identificării autorității/subiectului responsabil de demararea procesului în cauză, desfășurarea acestuia și selectarea nemijlocită a evaluatorilor.

Procedurile în cauză urmează a fi reglementate cu respectarea standardelor naționale și internaționale anticorupție de referință, cu desfășurarea unor mecanisme publice conform principiilor legalității, integrității și excluderii conflictului de interese, imparțialității, profesionalismului, competiției deschise și egalității de șanse, transparenței, eficienței și eficacității și responsabilității subiecților vizati.

Asigurarea transparenței în procesul decizional. Cu referire la transparența în procesul decizional constatăm că proiectul prenotat se regăsește pe pagina oficială a autorității, cerință impusă de prevederile Legii privind transparența în procesul decizional nr.239-XVI din 13 noiembrie 2008, potrivit căreia autoritățile publice sunt obligate de a întreprinde măsurile necesare pentru asigurarea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea, a altor părți interesate la procesul decizional, plasînd proiectul de act normativ pe pagina web oficială a instituției.

II. EVALUAREA ÎN FOND A PROIECTULUI

1. Formulări lingvistice ambigue

Art.42 alin.(1) lit.b): „calendar de examinare”; art.56: „distrugerea de valoare”; art.77: „poziția financiară”; art.118: „continuatoare a băncii supuse rezoluției”; art.42 alin.(2): „situației lichidității”; art.146: „reprimi”; art.268 alin.(1) lit.b): „colateralizează”; art.268 alin.(1) lit.f): „securitizările”, „un agent sau o persoană agreată”; art.318 alin.(2): „circumstanțele reale și personale ale săvîșirii faptei”; art.321 alin.(6): „operaționalizarea”; art.321 alin.(7): „adopta”; art.58 alin.(1): „orizontul de timp”.

Obiectivele stabilite în tratatele UE sunt realizate prin intermediul mai multor tipuri de acte legislative, iar caracterul obligatoriu și aplicabilitatea asupra tuturor statelor membre nu este

specifică tuturor actelor normative. Astfel - Directiva - este un act legislativ care stabilește un obiectiv pe care trebuie să îl atingă toate statele membre. Totodată, fiecare dintre ele are libertatea de a decide asupra modalităților de realizare a obiectivului stabilit.

În transpunerea directivelor în legislația națională o atenție deosebită trebuie acordată asimilării acestora în substanța specificului dreptului fiecărui stat asociat. Prevederile comunitare trebuiesc transpuse adecvat, în limbajul specific sistemului național de drept prin identificarea termenilor corespunzători, or procesul de armonizare cu acquis-ul comunitar presupune asimilarea de către legiuitor a obiectivelor stabilite și integrarea organică a acestora în sistemul de drept național. Neîntrunirea condiției în speță va determina în concluzie adoptarea unor norme „moarte” ce nu permit structurarea unui sistem legislativ coerent deplin armonizat și solid implementat prin instituții responsabile.

Sub acest aspect sunt relevante exigențele de tehnică legislativă statuate de prevederile art.4-5 al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, potrivit cărora, actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației. Astfel, la elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ urmează a fi respectate principiile:

- a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;
- b) consecutivității, stabilității și predictabilității normelor juridice;
- c) transparenței, publicității și accesibilității.

Prin urmare, actul legislativ trebuie să corespundă următoarelor condiții:

- a) să fie în concordanță cu principiile de bază ale legiferării, prevăzute la art.4 al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001;
- b) să fie întocmit conform tehnicii legislative și normelor limbii literare;
- c) să fie adoptat de autoritatea legislativă.

În contextul celor evidențiate supra, accentuăm faptul că prevederile proiectului operează cu terminologie improprie sistemului național de drept, care urmează a fi revăzută și ajustată prin prisma cadrului normativ național pentru a asigura aplicabilitatea standardelor UE armonizate.

Recomandarea: Se recomandă revizuirea termenilor prenotați și substituirea acestora cu noțiunile consacrate de legislația națională.

Art.25 alin.(2): „La elaborarea planului de rezoluție, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, nu trebuie să prezume oricare dintre următoarele:

- a) sprijin financiar public extraordinar, cu excepția utilizării mecanismelor de finanțare instituite în conformitate cu art.296;
- b) asigurarea de lichiditate în situații de urgență din partea băncii centrale;
- c) asigurarea de lichiditate din partea băncii centrale oferită cu garanții, rate ale dobânzilor sau durate nonstandard”.

Art.32 alin.(1): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, evaluează măsura în care soluționarea unei bănci este posibilă, în sensul alin. (3), fără să se bazeze pe oricare dintre următoarele:

- a) sprijin financiar public extraordinar, cu excepția mecanismelor de finanțare instituite în conformitate cu art.296;
- b) asigurarea de lichiditate în situații de urgență din partea băncii centrale;
- c) asigurarea de lichiditate din partea băncii centrale oferită cu garanții, rate ale dobânzilor sau durate nonstandard”.

Normele citate supra utilizează termeni diferiți pentru a defini același fenomen „nu trebuie să prezume oricare dintre următoarele”, „fără să se bazeze pe”, fapt care accentuează caracterul incert al obligației reglementate.

Recomandarea: Se recomandă autorului substituirea sintagmelor în speță cu un termen comen (de exemplu: “excluză posibilitatea aplicării următoarelor măsuri”).

Art.42 alin.(1) lit.c): „În cazul în care o bancă încalcă sau, din cauza, printre altele, unei deteriorări rapide a situației financiare este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat, cerințele prevăzute de Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare și/sau reglementările emise de Banca Națională a Moldovei în aplicarea acestora, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, fără a aduce atingere măsurilor prevăzute la art.38 din Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare, cu modificările și completările ulterioare, poate lua, după caz, cel puțin următoarele măsuri:

c) să solicite organului de conducere al băncii convocarea unei adunări generale a acționarilor băncii sau, în cazul în care organul de conducere nu reușește să respecte această cerință, să convoace în mod direct adunarea respectivă și, în ambele cazuri, să stabilească ordinea de zi și să solicite ca anumite decizii să fie avute în vedere pentru a fi adoptate de către acționari”.

Art.46 alin.(4): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, face publică pe site-ul său oficial desemnarea oricărui administrator temporar, cu excepția cazului în care administratorul temporar nu deține competența de a reprezenta banca. La numirea administratorului temporar de către Banca Națională a Moldovei, are în vedere ca acesta să dețină cunoștințele și capacitatea pentru exercitarea funcțiilor și să nu de interese”.

Art.177 „La stabilirea măsurilor de întreprins în conformitate cu prevederile art.175, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, are în vedere: [...]”.

Art.318 alin.(2): „La stabilirea tipului sancțiunii sau a măsurii și a cuantumului amenzii, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă și de autoritate de rezoluție, are în vedere toate circumstanțele reale și personale ale săvârșirii faptei, pe care le consideră relevante, inclusiv următoarele aspecte, după caz:”.

Sintagmele „are în vedere” sau „avute în vedere pentru a fi” atribuie incertitudine obligațiilor reglementate și drept consecință creează precondiții pentru interpretarea subiectivă și aplicarea discreționară a normei. Astfel, utilizarea formulelor în cauză exclud caracterul imperativ al normei și permit eludarea normei instituite.

În acest sens accentuăm faptul că o normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele care pot apărea dintr-o normă. În contextul dat, se recomandă autorului utilizarea formulelor ce permit o apreciere clară a obligației imputate.

Recomandarea: La art.42 alin.(1) lit.c) sintagma „avute în vedere pentru a fi” – urmează a fi exclusă din context. La art.46 alin.(4) și art.177, sintagma „are în vedere” urmează a fi substituită cu cuvântul „asigură”, iar la art.318 alin.(2) sintagma „are în vedere” urmează a fi substituită cu sintagma „ține cont de” – pentru a asigura corelarea cu termenii utilizați în cuprinsul legislației penale.

Art.75 „Scopurile evaluării sunt:

a) să sprijine evaluarea modului în care sunt îndeplinite condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție sau condițiile de reducere a valorii sau de conversie a instrumentelor de capital relevante;

b) în cazul în care sunt îndeplinite condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție, să contribuie la fundamentarea deciziei privind acțiunea de rezoluție adecvată de întreprins în legătură cu banca”.

Sintagmele „să sprijine evaluarea modului în care” și „să contribuie la fundamentarea deciziei privind acțiunea de rezoluție” atribuie un caracter incert normei per ansamblu și conferă o reglementare ambiguă a scopului evaluării cât a atribuțiilor subiecților responsabili. Prin

urmare, la etapa implementării prevederilor proiectului există riscul interpretării subiective și aplicării discreționare a acestora de către subiecții vizați.

Recomandarea: Se recomandă autorului expunerea prevederilor art.75 în următoarea redacție: Art.75 - Scopurile evaluării sunt:

- a) să comunice dacă condițiile pentru estimarea și conversia capitalului sunt întrunite pentru rezoluție;
- b) în cazul în care condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție sunt întrunite, să informeze despre măsurile de rezoluții care urmează a fi aplicate față de bancă”.

La art.268, 272, 269, 271

Prevederile enumerate supra operează cu termenul de „protecție adecvată” ce conferă normei un nivel înalt de generalitate și un caracter ambiguu, fapt care riscă să determine aprecierea subiectivă a normei de către subiecții vizați.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea termenului de „protecție adecvată” și stabilirea unor formule ce conferă o reglementare mai comprehensivă a protecției stabilite.

Art.92: „În situația extraordinară a unei crize sistemice, Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate căuta finanțare din surse alternative prin utilizarea instrumentelor publice de stabilizare financiară prevăzute la art.213-218, în situația în care sunt îndeplinite următoarele condiții: [...]”.

În redacția propusă a normei, autorul menționează posibilitatea implicării surselor alternative de finanțare, în lipsa unor referințe exprese ce vizează care sunt aceste surse alternative. Circumstanța în cauză creează ambiguități cu privire la natura surselor de referință și riscă să determine dificultăți la etapa aplicării acestora, coroborat cu exercitarea unor atribuții excesive în acest sens de către autoritate.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea surselor alternative de finanțare. În aceeași ordine de idei, urmează a fi reglementate instrumentele suplimentare de stabilizare financiară.

2. Conflicte ale normelor de drept

Nu sînt identificate conflicte ale normelor de drept, capabile să genereze coruptibilitate.

3. Norme de trimitere, de blanchetă și norme în alb

Articolul 131 „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate licenția o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare, dar care nu poate fi mai mic decît echivalentul a 50 milioane lei”.

Norma precitată conține o referință eronată, fapt care creează incertitudine vis-a-vis de norma juridică aplicabilă.

Recomandarea: Se recomandă autorului substituirea sintagmei “Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare” cu sintagma “Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995”.

Art.275: „Orice transfer, eliminare sau modificare a clauzelor prevăzute la 4 va ține cont de caracterul executoriu al ordinelor de transfer și al compensării, nu va împiedica utilizarea de fonduri, titluri de valoare sau facilități de credit ori protecția garanțiilor suplimentare și se va realiza cu respectarea dispozițiilor articolului 276”.

Referința stabilită este confuză, fapt ce creează neclarități vis-a-vis de norma juridică aplicabilă și riscă să determine dificultăți la etapa de implementare a normei.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea referinței “prevăzute la 4”*

4. Discreții excesive ale autorităților publice

Art.10: „Băncile actualizează planurile de redresare cel puțin anual sau, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, cu o frecvență mai mare și, în orice caz, după orice modificare a structurii organizatorice sau juridice, ori a activității sau situației financiare a băncii care ar putea avea impact semnificativ asupra planurilor de redresare sau ar impune modificarea acestora”.

Utilizarea sintagmei „impact semnificativ” în context determină un nivel înalt de generalitate normei în speță. Circumstanța în cauză, accentuează caracterul discreționar al normelor în speță și va determina dificultăți la etapa implementării prevederilor proiectului, condiționând interpretarea subiectivă a normelor. Astfel, există riscul exercitării unor atribuții excesive de către reprezentanții autorității publice responsabile, aplicării discreționare a normelor și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. În condițiile date, se impune inerența stabilirii unor indici cuantificabili ce permit aprecierea justă și unanimă a impactului de referință.

În aceeași ordine de idei urmează a fi revizuite prevederile art.20 alin.(1), art.35, art.45, art.108 art.155 alin.(2); art.175 alin.(2) art.125, sub aspectul utilizării sintagmelor care condiționează riscuri similare celor evidențiate supra, după cum urmează: „obstacole semnificative”; „deteriorării semnificative”; „în mod semnificativ eronat”; „riscuri semnificative”; „diluează semnificativ”; „în mod semnificativ”.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea sintagmelor precitate în conținutul normelor în speță și evitarea sintagmelor generale care conferă incertitudine normei juridice.*

Art.13 alin.(2): „Planurile de redresare trebuie să fie elaborate luând în considerare o serie de scenarii de criză financiară și macroeconomică majoră, relevante pentru caracteristicile specifice ale băncii, inclusiv evenimente sistemice, scenarii de criză specifice persoanelor juridice considerate individual, precum și grupurilor în ansamblul lor”.

Sintagma „o serie de scenarii de criză” utilizată în context creează dificultăți de percepere a normei și riscă să condiționeze aprecierea unilaterală de către organul de supraveghere a informației prezentate. În condițiile date, există riscul exercitării unor atribuții excesive de către reprezentanții autorității și impunerea nejustificată a unor cerințe suplimentare.

Recomandarea: *Se recomandă autorului reglementarea unui număr minim de „scenarii de criză” ce urmează a fi apreciate de către subiecții vizati la etapa de elaborare a planurilor de redresare financiară.*

Art.20 alin.(2): „Art. 20 – [...] (2) Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate prelungi cu o lună termenul prevăzut la alin. (1), la solicitarea băncii”.

Prevederile precitate nu reglementează de câte ori poate fi repetată procedura dată și criteriile ce urmează a fi întrunite de către bancă, fapt care creează condiții legislative pentru interpretarea și aplicarea discreționară a prerogativei în cauză.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea și suplimentarea prevederilor art.20 alin.(2) cu norme ce vizează numărul de prelungiri ce poate fi dispus, cât și criteriile ce urmează a fi întrunite de către bancă pentru a putea fi dispusă prelungirea.

Art.21 alin.(1): „În cazul în care banca nu prezintă un plan de redresare revizuit sau Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, stabilește că planul de redresare revizuit nu rezolvă problema deficiențelor sau obstacolelor potențiale identificate în cadrul evaluării inițiale și că nici nu este posibilă rezolvarea prin impunerea unor modificări punctuale ale planului, Banca Națională a Moldovei solicită băncii să identifice, într-o perioadă rezonabilă, modificări pe care le poate aduce activității sale economice pentru a înlătura respectivelor deficiențe sau depăși respectivelor obstacole din calea implementării planului de redresare”.

Art.317 alin.(3): „În cazul în care Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție sau, după caz, autoritate competentă, preconizează că circumstanțele prevăzute la alin.(2) vor înceta într-un termen rezonabil, aceasta poate amîna [...]”.

Normele citate supra operează cu termenii „într-o perioadă rezonabilă,” „într-un termen rezonabil”, care reglementează incert termenul ce va fi stabilit de către autoritate. Circumstanța în cauză determină condiții pentru exercitarea unor atribuții excesive și stabilirea aleatorie a perioadei în speță.

Recomandarea: Se recomandă autorului determinarea și reglementarea perioadei vizate de normă.

Art.21 alin.(4): „(4) Fără a aduce atingere articolului 38 din Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate impune băncii una sau mai multe din următoarele măsuri:

- a) reducerea profilului de risc al băncii, inclusiv reducerea riscului de lichiditate;
- b) aplicarea de măsuri de recapitalizare promptă;
- c) revizuirea strategiei și structurii băncii;
- d) modificarea strategiei de finanțare, pentru îmbunătățirea rezistenței la șoc a liniilor de activitate de bază și a funcțiilor critice;
- e) modificarea structurii de administrare a băncii”.

Redacția propusă de autor nu concretizează careva criterii, la întrunirea cărora Banca Națională a Moldovei poate impune măsurile listate, fapt care poate determina aplicarea discreționară a măsurilor în speță.

Recomandarea: Se recomandă completarea redacției art.21 alin.(4) al proiectului cu prevederi ce exclud riscurile prenotate.

Art.24: „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, identifică în planul de rezoluție obstacolele majore în calea posibilității de soluționare, în sensul art. 32 alin. (3), a băncii și, dacă este necesar și proporțional, măsurile relevante pentru eliminarea obstacolelor, în conformitate cu art.32 – 41”.

Sintagma „dacă este necesar și proporțional” creează condiții pentru interpretarea subiectivă a normei, aplicarea subiectivă a acesteia și neidentificarea măsurilor relevante pentru eliminarea obstacolelor.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea din context a sintagmel „dacă este necesar și proporțional”.

Art.26 al proiectului: „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, include în planul de rezoluție o analiză a modalității și momentului în care banca poate solicita, în condițiile prevăzute în plan, accesul la facilitățile oferite de banca centrală și identifică activele care pot fi calificate drept garanții reale”.

Norma citată supra face referință la facilitățile oferite de banca centrală în lipsa unor referințe sau prevederi exprese care enumeră facilitățile în speță. Lipsa unor prevederi în acest sens, creează oportunități pentru interpretarea subiectivă a normei și atribuirea discreționară a diferitor facilități la această categorie.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea în conținutul proiectului a facilităților oferite de banca centrală.

Art.35 alin.(1): „Dacă în urma evaluării posibilității de soluționare a băncii, efectuată în conformitate cu prevederile art. 32 - 34, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, apreciază că există obstacole semnificative în calea posibilității de soluționare a băncii, va notifica aceste constatări în scris băncii”.

Norma propusă nu reglementează termenul de notificare, fapt care determină precondiții pentru exercitarea unor atribuții excesive și stabilirea aleatorie a perioadei în speță de către autoritate și înștiințarea tardivă a subiectului vizat.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea termenului de notificare.

Art.46 alin.(4): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, face publică pe site-ul său oficial desemnarea oricărui administrator temporar, cu excepția cazului în care administratorul temporar nu deține competența de a reprezenta banca”.

Norma precitată nu stabilește expres termenul de publicare a informației în cauză, fapt care creează precondiții autorității pentru stabilirea aleatorie a termenului de publicare a informației în cauză.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea termenului de publicare a informației privind desemnarea oricărui administrator temporar.

**Art.58 alin.(1) lit.a): „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, întreprinde o acțiune de rezoluție cu privire la o bancă numai în cazul în care consideră că sunt îndeplinite cumulativ condițiile următoare:
a)s-a determinat de către Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate competentă, că banca intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră. În acest sens, structura care exercită funcția de supraveghere se consultă cu structura care exercită funcția de rezoluție;”.**

Analiza normei propuse denotă lipsa unor prevederi ce reglementează „starea de dificultate majoră” ce ar permite delimitarea unor criterii pertinente potrivit cărora va fi aprobată decizia autorității. În condițiile date, există riscul exercitării arbitrare a prerogativei date de către autoritate.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea termenului de „stare de dificultate majoră”.

Art.61 lit.a): „În aplicarea instrumentelor de rezoluție și, respectiv, în exercitarea competențelor de rezoluție, sunt aplicabile următoarele principii:

a) acționarilor băncii supuse rezoluției sunt primii care suportă pierderile;

Norma precitată nu reglementează mărimea cheltuielilor suportate de către acționarii băncii. În condițiile date, există riscul de aplicare discreționară a principiului în cauză și riscuri de corupție aferente procesului reglementat.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea mărimii cheltuielilor suportate de către acționari.

Art.62 alin.(1): „Aplicarea de instrumente de rezoluție și exercitarea de competențe de rezoluție de către Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, se realizează, după caz, cu respectarea cadrului legal privind ajutorul de stat”.

Art.76: „Fără a aduce atingere, după caz, cadrului legal privind ajutorul de stat, evaluarea se bazează pe estimări prudente, inclusiv în ceea ce privește ratele de nerambursare și mărimea pierderilor”.

Prevederile citate supra sunt excesive, or acestea permit exercitarea abuzivă a unor atribuții de către autoritate cu disconsiderarea cadrului normativ privind ajutorul de stat. Astfel, redacția propusă nu permite delimitarea cu certitudine a cazurilor vizate care exceptă acțiunile autorității de guvernarea cadrului legal privind ajutorul de stat, fapt care admite aplicarea discreționară a prerogativei în cauză și poate determina riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea sintagmei „după caz”.

Art.64: „În situația în care aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție, Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, informează și se consultă cu reprezentanții angajaților băncii supuse rezoluției, dacă este cazul”.

Art.65: „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție fără a aduce atingere, dacă este cazul, practicilor cu privire la reprezentarea angajaților în organele de conducere ale întreprinderilor”.

Redacția propusă reglementează incert activitatea autorității în raport cu băncile supuse rezoluției și angajații acestora în contextul exercitării competențelor de rezoluție. Astfel, accentuăm faptul că utilizarea cuvintelor „dacă este cazul” în context, fără evidențierea unor criterii clare de decizie creează precondiții pentru exercitarea abuzivă a atribuțiilor conform competenței legale atribuite.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea din contextul normei a cuvintelor „dacă este cazul”.

Art.67: „Administratorul special dispune de toate competențele adunării generale a acționarilor și ale organului de conducere al băncii respective. Cu toate acestea, administratorul special nu poate exercita aceste competențe decât sub controlul Băncii Naționale a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție”.

Utilizarea sintagmei „sub controlul Băncii Naționale a Moldovei” în context atribuie procedurii administrative reglementate caracter ambiguu. Astfel, la etapa implementării normelor va fi dificilă perceperea normei și stabilirea cu certitudine a spectrului de obligații a administratorului și autorității în contextul exercitării competențelor adunării generale a

acționarilor și ale organului de conducere al băncii respective de către administrator.

Recomandarea: *Se recomandă autorului revizuirea sintagmei „sub controlul Băncii Naționale a Moldovei” sub aspectul reglementării procesului în speță și delimitării atribuțiilor BNM în acest sens.*

Art.69: „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate stabili restricții în ceea ce privește modul de a acționa al administratorului special sau poate solicita ca anumite acte ale administratorului special să facă obiectul aprobării sale prealabile. Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate înlocui administratorul special în orice moment”.

Norma propusă este ambiguă și creează neclarități la capitolul delimitării obiectului supus monitorizării și restricționării „modul de a acționa”, fapt ce creează condiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate.

Recomandarea: *Se recomandă autorului expunerea normei în următoarea redacție “Art. 69 - Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate restricții în acțiunile administratorului special sau poate solicita ca anumite acțiuni ale administratorului special să facă obiectul aprobării sale prealabile. Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate să decidă înlocuirea administratorului special în orice moment”.*

Art.87 lit.c): „Instrumentele de rezoluție prevăzute la art.85 sunt următoarele: [...] c) separarea activelor;”.

Art.88: „Cu respectarea prevederilor art.89, Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate aplica instrumentele de rezoluție individual sau în orice combinație”.

Art.89: „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate aplica instrumentul de separare a activelor numai împreună cu un alt instrument de rezoluție.”

Normele citate supra nu reglementează criteriile de apreciere a circumstanțelor de aplicare a instrumentelor precitate și aprobării deciziei privind combinația de instrumente aplicate. Lipsa unor criterii stabilite expres riscă să determine exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate la etapa implementării prevederilor proiectului și privind combinația de instrumente utilizate.

Recomandarea: *Se recomandă autorului reglementarea criteriilor de apreciere a circumstanțelor de aplicare a instrumentelor precitate și aprobării deciziei privind combinația de instrumente aplicate*

Art.122 alin.(1) lit.c): „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, aprobă remunerațiile membrilor organelor de conducere și le stabilește responsabilitățile”;

Norma prepusă conferă autorității prerogative de decizie în privința cuantumului de remunerare a membrilor organelor de conducere în lipsa unor norme de reper, ce plafonează cuantumul minim/maxim al remunerărilor în speță. Circumstanța în speță, creează condiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate la etapa stabilirii cuantumului remunerației.

Recomandarea: *Se recomandă autorului reglementarea unor plafoane a cuantumului minim/maxim al remunerărilor membrilor organelor de conducere.*

Art.122 alin.(2): „În cazul în care este necesar pentru a îndeplini obiectivele rezoluției, banca-punte poate fi constituită și licențiată fără ca aceasta să respecte, pentru o perioadă scurtă de timp, la începutul funcționării sale, cerințele cuprinse în actele normative prevăzute la alin.(1) lit.e)-f)”.

Norma citată supra reglementează incert termenul de activitate a instituției financiare (banca-punte) în condițiile nerespectării unor norme imperative. Circumstanța în cauză, creează precondiții pentru interpretarea arbitrară a normei de către subiecții vizați și exercitarea unor atribuții excesive.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea termenului de activitate a instituției financiare (banca-punte) în condițiile nerespectării unor norme imperative.

Art.126: „În cazul în care nu este aplicabilă niciuna dintre situațiile prevăzute la art.124 lit.a)-c) sau e), Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, ia măsuri pentru încetarea funcționării băncii-punte, cât mai curând posibil, potrivit propriei aprecieri, dar nu mai târziu de 2 ani de la data la care a fost efectuat ultimul transfer de la o bancă supusă rezoluției, în virtutea aplicării instrumentului băncii-punte”.

Norma precitată nu reglementează cu certitudine măsurile ce pot fi aprobate de către Banca Națională a Moldovei pentru încetarea funcționării băncii-punte, fapt care atribuie incertitudine atribuțiilor autorității și creează precondiții pentru exercitarea unor atribuții abuzive de către aceasta. Totodată, utilizarea sintagmei „potrivit propriei aprecieri,” accentuează caracterul discreționar al normei în cauză și riscurile de corupție aferente procesului reglementat.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea exhaustivă a măsurilor ce pot fi aprobate de către Banca Națională a Moldovei pentru încetarea funcționării băncii-punte (lichidare, retragerea licenței, etc.), cât și a circumstanțelor/criteriilor în baza cărora va fi aprobată decizia privind aplicarea unei anumite măsuri.

Art.162: „Atunci când își exercită competențele de excludere prevăzute la art.156, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, acordă atenția cuvenită: a) principiului conform căruia pierderile ar trebui să fie suportate în primul rând de acționari și, în al doilea rând, în general, de către creditorii băncii supuse rezoluției, în ordinea de preferință; [...]”.

Sintagma „acordă atenția cuvenită” atribuie caracter declarativ prevederilor art.162, fapt care creează dificultăți la capitolul delimitării nivelului de respectare a principiilor enumerate la art.162 către autoritate. Astfel, menționăm faptul că redacția propusă riscă să determine interpretarea subiectivă a normei și aplicarea discreționară a acesteia.

Recomandarea: În contextul celor evidențiate supra se recomandă substituirea sintagmei „acordă atenția cuvenită” cu cuvântul „respectă”.

Art.170: „Banca Națională a Moldovei se asigură că structura care exercită funcția de rezoluție, în colaborare cu structura care exercită funcția de supraveghere, solicită și verifică respectarea de către bănci a cerințelor minime privind fondurile proprii și datoriile eligibile prevăzute la art.164 și, după caz, a cerințelor prevăzute la art.167 și ia toate deciziile prevăzute la art. 164-169, în paralel cu elaborarea și actualizarea planurilor de rezoluție”.

Utilizarea cuvintelor „după caz,” în context atribuie incertitudine activității subdiviziunilor

structurale ale autorității vizate ce exercită funcțiile de rezoluție și supraveghere sub aspectul asigurării respectării de către bănci a cerințelor prevăzute la art.167. Circumstanța în speță creează acestora precondiții pentru stabilirea arbitrară a obligativității respectării cerințelor în cauză și poate determina riscul exercitării unor atribuții excesive.

Recomandarea: *Se recomandă autorului excluderea din context a cuvintelor „după caz,” sau reglementarea nemijlocită a cazurilor ce exonerează de obligația respectării cerințelor prevăzute la art.167.*

Art.263 alin.(1) „În vederea evaluării tratamentului de care ar fi beneficiat acționarii și creditorii în cazul în care banca supusă rezoluției ar fi urmat o procedură de lichidare silită, pentru scopurile prevederilor art.262, dar fără a se limita la acestea, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, asigură efectuarea unei evaluări de către o persoană independentă, cât mai curând posibil, după ce acțiunea sau acțiunile de rezoluție au fost aplicate”.

Lipsa unor prevederi exprese de reglementare a termenului de efectuare a unei anumite acțiuni de către autoritate va determina riscul stabilirii unilaterale a termenului în speță și tergiversarea executării acesteia.

Recomandarea: *Se recomandă autorului substituirea sintagmei „cât mai curând posibil” cu prevederi ce concretizează un termen de executare a acțiunii stabilite.*

Art.295: „(1) Contestarea, potrivit art.294, a unei decizii a Băncii Naționale a Moldovei, adoptate în calitate de autoritate de rezoluție, nu suspendă efectele deciziei contestate, care este executorie imediat”.

(2) În sensul prevederilor alin.(1), pot fi suspendate deciziile Băncii Naționale a Moldovei, emise în calitate de autoritate de rezoluție, doar în cazul când aceste decizii contravin interesului public”.

Prevederile art.295 alin.(2) stabilesc o normă derogatorie care permite eludarea regulilor generale stabilite la alin.(1) potrivit cărora contestarea deciziei Băncii Naționale a Moldovei nu suspendă efectele deciziei contestate. Sub acest aspect menționăm faptul că redacția unei norme derogatorii urmează a fi formulată cu un nivel înalt de precizie pentru a asigura delimitarea clară și cu certitudine aplicabilitatea acesteia în spațiu, timp și asupra persoanelor.

În acest context remarcăm faptul că din moment ce Statul adoptă o soluție legislativă, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiecții de drept pe care îi privesc măsurile de aplicare a acestei soluții. Astfel, o normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie și permite oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele care pot apărea dintr-o normă.

Totodată, utilizarea formulei „doar în cazul când aceste decizii contravin interesului public” în conținutul normei atribuie un caracter discreționar acesteia, or autorul nu a reglementat expres careva indici/criterii de apreciere a riscului de corespundere/prejudiciere a interesului public.

Atfel, decizia vis-a-vis de impactul și compatibilitatea deciziei asupra interesului public va constitui, de fiecare dată subiect al aprecierii unilaterale a instanței. Prin urmare, aprobarea normei în redacția propusă va determina interpretarea arbitrară a acesteia de către subiecții implicați, formarea unei practici neuniforme și riscuri de corupție aferente procesului de suspendare a efectelor deciziei contestate.

Recomandarea: *Se recomandă autorului reglementarea criteriilor de apreciere a*

impactului efectelor deciziei BNM contestate care impune suspendarea acesteia în cadrul examinării contestației depuse.

Art.299 alin.(1): „Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, în calitate sa de administrator al fondului de rezoluție bancară, are obligația să investească resursele financiare disponibile ale fondului de rezoluție bancară în active cu grad scăzut de risc, într-o manieră suficient de diversificată”.

Redacția statuată nu permite delimitarea cu certitudine a obligației Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar și a modului de investire a resurselor financiare disponibile ale fondului de rezoluție bancară, fapt care periclitează modul de realizare a acesteia de către subiectul vizat. Astfel, remarcăm lipsa unor criterii relevante de delimitare a activelor cu grad scăzut de risc, cât și lipsa unor criterii de delimitare a suficienței de diversificare a investițiilor, fapt care admite crearea condițiilor pentru exercitarea unor atribuții excesive de către subiectul vizat, cât și dificultăți la etapa aprecierii acțiunilor în speță de către terți.

Recomandarea: Se recomandă reglementarea criteriilor de delimitare a activelor cu grad scăzut de risc, cât și lipsa unor criterii de delimitare a suficienței de diversificare a investițiilor.

Cu titlu de obiecție generală vis-a-vis de prevederile proiectului

Pe parcursul conținutului proiectului, autorul utilizează frecvent cuvântul „poate” întru reglementarea anumitor atribuții ale autorității de rezoluție și a altor subiecți vizați de proiect (art.30, art.42 alin.(1), art.45, 46 alin.(1), 51, 59 alin.(1), 64-65, 88-89, 92, 114-116, 156, 157, 159-161, 163, 166, 173, 273, 305, 307, 316 alin.(3) etc.). În acest context, menționăm faptul că formula dată nu atribuie un nivel suficient de predictabilitate, or aceasta nu dispune de caracter imperativ. În aceste condiții, subiectul vizat va exercita în mod discreționar anumite atribuții.

Recomandarea: Se recomandă autorului revizuirea prevederilor enumerate supra sub aspectul excluderii cuvântului „poate” și delimitarea cu certitudine a atribuțiilor ce urmează a fi exercitate de către subiecții vizați.

Art.318 alin.(2): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție sau, după caz, de autoritate competentă, publică sancțiunile, fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancționate, în oricare dintre următoarele circumstanțe:”.

Norma propusă reglementează obligația BNM de a publica sancțiunile persoanelor fizice sau juridice sancționate, în lipsa unor referințe adecvate a sursei unde aceste urmează să se regăsească, cât și a termenului de executare a obligației de publicare. Circumstanța în cauză determină realizarea arbitrară a atribuției în cauză, manifestată prin tergiversarea/nepublicarea sancțiunilor/publicarea aleatorie/publicarea în surse diferite, etc.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea sursei unde aceste urmează să fie publicate sancțiunile persoanelor fizice sau juridice și a termenului de executare a obligației de publicare.

5. Cerințe excesive pentru exercitarea drepturilor persoanelor

Art.12: „Băncile includ în planul de redresare, dacă este cazul, o analiză a situațiilor în care pot solicita, în condițiile prevăzute în plan, accesul la facilitățile oferite de banca

centrală și identifică activele care pot fi calificate drept garanții reale”.

Utilizarea cuvintelor „dacă este cazul” în context, atribuie incertitudine raporturilor juridice reglementate și creează precondiții pentru interpretarea subiectivă a normei. Circumstanța în speță va determina o practică neuniformă la capitolul vizat și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate manifestate prin aplicarea discreționară a exigenței de prezentare a analizei a situațiilor în care pot solicita, în condițiile prevăzute în plan, accesul la facilitățile oferite de banca centrală/impunerea arbitrară a cerinței în cauză.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea circumstanțelor în care se elaborează și se include în planul de redresare analiza în speță sau excluderea cuvintelor „dacă este cazul” din context.

Art.16 alin.(2): „Băncile trebuie să demonstreze de o manieră satisfăcătoare pentru Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, că planurile de redresare îndeplinesc criteriile de la art.17”.

Sintagma „de o manieră satisfăcătoare pentru Banca Națională a Moldovei”, atribuie caracter discreționar normei, creînd oportunități autorității vizate de evaluare unilaterală a informației prezentate în lipsa unor criterii de apreciere și condiții propice pentru a impune cerințe suplimentare arbitrare.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea sintagmei „de o manieră satisfăcătoare pentru Banca Națională a Moldovei” din context și stabilirea unor exigențe de justificare/apreciere a îndeplinirii criteriilor de la art.17 a proiectului.

Art.69: „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, poate stabili restricții în ceea ce privește modul de acțiune al administratorului special sau poate solicita ca anumite acte ale administratorului special să facă obiectul aprobării sale prealabile”.

Analiza normei în speță denotă lipsa unor prevederi ce reglementează expres care acte/acțiuni ale administratorului special urmează a fi coordonate în prealabil cu Banca Națională a Moldovei. Astfel, reiterăm riscurile expuse supra la capitolul „Discreții excesive ale autorităților publice” și accentuăm faptul că lipsa unor reglementări pertinente în acest sens, riscă să determine aplicarea discreționară a prerogativei în speță și impunerea arbitrară a unor cerințe suplimentare.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea acțiunilor administratorului special care în mod obligatoriu urmează a fi coordonate în prealabil cu Banca Națională a Moldovei.

Art.76 lit.b) „Fondul, în calitatea sa de administrator al fondului de rezoluție bancară, poate percepe dobânzi sau taxe în legătură cu orice împrumuturi sau garanții furnizate băncii supuse rezoluției”.

Prevederile citate supra, stabilesc dreptul Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar de a percepe dobânzi sau taxe în legătură cu orice împrumuturi sau garanții furnizate băncii supuse rezoluției, în lipsa unei reglementări exhaustive a acestora și a plafonării cuantumului plăților în speță. Circumstanța în cauză poate determina stabilirea unor cerințe excesive subiecților vizati de către Fond în cadrul procedurii reglementare, prin stabilirea aleatorie și nejustificată a unor plăți excesive.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea plăților percepute și

plafonarea cuantumului acestora.

Articolul 131: „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate licența o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare, dar care nu poate fi mai mic decât echivalentul a 50 milioane lei”.

Norma citată supra nu stabilește circumstanțele/criteriile la întrunirea cărora Banca Națională a Moldovei poate licența o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare. Circumstanța în speță creează precondiții pentru aplicarea discreționară a prerogativei în speță, creînd condiții adaptate convenției unor anumite persoane.

Recomandarea: *Se recomandă reglementarea circumstanțelor cînd Banca Națională a Moldovei poate licența o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare.*

Art.170: „Banca Națională a Moldovei se asigură că structura care exercită funcția de rezoluție, în colaborare cu structura care exercită funcția de supraveghere, solicită și verifică respectarea de către bănci a cerințelor minime privind fondurile proprii și datorile eligibile prevăzute la art.164 și, după caz, a cerințelor prevăzute la art.167 și ia toate deciziile prevăzute la art. 164-169, în paralel cu elaborarea și actualizarea planurilor de rezoluție”.

Utilizarea cuvintelor „după caz,” în context atribuie incertitudine activității subdiviziunilor structurale ale autorității vizate ce exercită funcțiile de rezoluție și supraveghere sub aspectul asigurării respectarea de către bănci a cerințelor prevăzute la art.167.

Astfel, reitereînd riscurile expuse anterior la compartimentul „Discreții excesive ale autorităților”, accentuăm faptul că circumstanța în speță creează subdiviziunilor precondiții pentru stabilirea arbitrară a obligativității respectării cerințelor în cauză poate determina riscul impunerii unor cerințe suplimentare în mod arbitrar.

Recomandarea: *Se recomandă autorului excluderea din context a cuvintelor „după caz,” sau reglementarea nemijlocită a cazurilor ce exonerează de respectarea cerințelor prevăzute la art.167.*

6. Accesul limitat la informație, lipsa transparenței

Art.64: „În situația în care aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție, Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, informează și se consultă cu reprezentanții angajaților băncii supuse rezoluției, dacă este cazul”.

Art.65: „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție fără a aduce atingere, dacă este cazul, practicilor cu privire la reprezentarea angajaților în organele de conducere ale întreprinderilor”.

Redacția propusă reglementează incert activitatea autorității în raport cu băncile supuse rezoluției și angajații acestora în contextul exercitării competențelor de rezoluție. Astfel, reitereînd cele expuse anterior la compartimentul „Discreții excesive ale autorităților publice” accentuăm faptul că utilizarea cuvintelor „dacă este cazul” în context, fără evidențierea unor criterii clare de decizii creează precondiții pentru exercitarea abuzivă a atribuțiilor conform competenței legale. Coroborat, acestea subminează nivelul de transparență în activitatea

autorității și colaborare cu subiecții vizați, fapt ce poate accentua riscurile de corupție aferente proceselor de decizie reglementate.

Recomandarea: Se recomandă autorului excluderea din contextul normei a cuvintelor „dacă este cazul”.

Art.263 alin.(1): „În vederea evaluării tratamentului de care ar fi beneficiat acționarii și creditorii în cazul în care banca supusă rezoluției ar fi urmat o procedură de lichidare silită, pentru scopurile prevederilor art.262, dar fără a se limita la acestea, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, asigură efectuarea unei evaluări de către o persoană independentă, cât mai curând posibil, după ce acțiunea sau acțiunile de rezoluție au fost aplicate”.

În contextul procedurii reglementate supra, remarcăm că prevederile proiectului sunt lacunare la capitolul reglementării mecanismului de atestare și selectare a evaluatorilor, exigențelor aplicabile acestora și mecanismului în speță, cât și la capitolul identificării autorității/subiectului responsabil de demararea procesului în cauză, desfășurarea acestuia și selectarea nemijlocită a evaluatorilor.

Lipsa informațiilor în cauză, accentuează ambiguitatea procedurii administrative în speță și subminează transparența procesului de atestare și selectare a evaluatorilor, fapt care instituie riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.

În acest context, accentuăm faptul că unul dintre standardele anticorupție naționale este asigurarea transparenței activității instituțiilor publice și a accesului la informație.

Implementarea principiilor date se impun în special prin prisma raportării la prevederile actelor normative internaționale (art.5, 7, 13 din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.158-XVI din 06.07.2007; Rezoluția (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției).

Potrivit normelor internaționale, autoritățile naționale elaborează și aplică politici de prevenire a corupției eficiente care favorizează participarea societății și care reflectă principiile de transparență și responsabilitate, fortificînd sistemul legislativ sub aspectul transparentizării procedurilor administrative și prevenirii conflictelor de interese. Totodată, autoritățile, în contextul elaborării și promovării politicilor sectoriale, asigură:

a) sporirea transparenței proceselor de decizie și promovarea participării publicului la aceste procese;

b) asigurarea accesului efectiv al publicului la informație;

c) întreprinderea de activități de informare a publicului pentru a-l provoca să nu tolereze corupția, precum și de programe de educare a publicului, în special în școli și universități;

d) respectarea, promovarea și protejarea libertății de cercetare, primire, publicare și difuzare a informațiilor privind corupția. Această libertate poate fi supusă la anumite restricții, care trebuie totuși să fie prevăzute de lege și necesare:

(i) respectului drepturilor sau reputației altuia;

(ii) protecției, securității naționale sau a ordinii publice ori a sănătății sau moralei publice.

În cele din urmă, accentuăm faptul că potrivit Rezoluției (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției (Adoptată de către Comitetul de Miniștri, la 6 noiembrie 1997, la Sesiunea 101 a Comitetului de Miniștri) „statele vor asigura ca organizarea, funcționarea și procesul de luare a deciziilor în administrația publică să țină cont de necesitatea stringentă a combaterii corupției, în special prin stabilirea unei cât mai mari transparențe consistente cu nevoia de a asigura mai multă eficiență instituțională”.

Recomandarea: Se recomandă autorului suplimentarea prevederilor proiectului sub aspectul reglementării mecanismului de atestare și selectare a evaluatorilor, exigențelor aplicabile acestora și mecanismului în speță, cât și la capitolul identificării

autorităţii/subiectului responsabil de demararea procesului în cauză, desfăşurarea acestuia şi selectarea nemijlocită a evaluatorilor.

Procedurile în cauză urmează a fi reglementate cu respectarea standardelor naţionale şi internaţionale anticorupţie de referinţă, cu desfăşurarea unor mecanisme publice conform principiilor legalităţii, integrităţii, imparţialităţii, profesionalismului, competiţiei deschise şi egalităţii de şanse, transparenţei, eficienţei şi eficacităţii şi responsabilităţii subiecţilor vizaţi.

Art.318 alin.(2): „Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluţie sau, după caz, de autoritate competentă, publică sancţiunile, fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancţionate, în oricare dintre următoarele circumstanţe:”.

Norma propusă reglementează obligaţia BNM de a publica sancţiunile persoanelor fizice sau juridice sancţionate, în lipsa unor referinţe adecvate a sursei unde acestea urmează să se regăsească. Circumstanţa în cauză riscă să denatureze importanţa obligaţiei stipulate şi submina nivelul de transparenţă a procesului decizional.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea sursei de publicare a sancţiunilor persoanelor fizice sau juridice sancţionate.

7. Lipsa sau insuficienţa mecanismelor de control

Art.129 alin.(2): „(2) cu respectarea prevederilor 1, toate încasările rezultate ca urmare a încetării funcţionării băncii-punte revin acţionarului băncii-punte.”

Art.132: „Îndeplinirea de către acţionarul băncii-punte a criteriilor prevăzute la art.15/3 din Legea nr.550-XIII din 21 Iulie 1995 instituţiilor financiare este prezumată”.

Prevederile în speţă reglementează insuficient mecanismul şi proporţiile de repartizare a încasărilor rezultate ca urmare a încetării funcţionării băncii-punte în cazul în care nu există un acţionar unic, fapt care riscă să determine interpretarea subiectivă a normelor şi repartizarea neechitabilă a acestora.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea mecanismului şi proporţiilor de repartizare a încasărilor rezultate ca urmare a încetării funcţionării băncii-punte al cărei capital social este deţinut de către mai mulţi acţionari.

8. Responsabilitate şi sancţiuni necorespunzătoare

Art.42 alin.(1) lit.c): În cazul în care o bancă încalcă sau, sau din cauza, printre altele unei deteriorări rapide a situaţiei financiare, este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat, cerinţele prevăzute de Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituţiilor financiare şi/sau reglementările emise de Banca Naţională a Moldovei în aplicarea acestora, Banca Naţională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, fără a aduce atingere măsurilor prevăzute la art.38 din Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituţiilor financiare, cu modificările şi completările ulterioare, poate lua, după caz, cel puţin următoarele măsuri:

c) să solicite organului de conducere al băncii convocarea unei adunări generale a acţionarilor băncii sau, în cazul în care organul de conducere nu reuşeşte să convoace în mod direct adunarea respectivă, în ambele cazuri, să stabilească ordinea de zi şi să solicite ca anumite decizii să fie avute în vedere pentru a fi adoptate de către acţionari”.

Utilizarea cuvintelor „nu reușește” atribuie caracter incert reglementării responsabilității subiecților vizați vis-a-vis de realizarea solicitării Băncii Naționale a Moldovei de convocare a ședinței acționarilor. Circumstanța în cauză obstrucționează delimitarea cu certitudine a circumstanțelor în care Banca Națională a Moldovei „nu reușește” să convoace în mod direct adunarea acționarilor. În condițiile date, nu este clar temeiul care permite Băncii Naționale a Moldovei să stabilească ordinea de zi și să solicite ca anumite decizii să fie avute în vedere pentru a fi adoptate de către acționari, fiind create condiții legislative propice pentru interpretarea subiectivă a normei și exercitarea unor atribuții excesive.

Recomandarea: *Ținând cont de cele sus-menționate, coroborat cu recomandările expuse la compartimentele anterioare din prezentul raport de expertiză, se recomandă autorului expunerea prevederilor art.42 alin.(1) lit.c) în următoarea redacție: “c) să solicite organului de conducere al băncii convocarea unei adunări generale a acționarilor băncii sau, în cazul în care organul de conducere refuză să convoace în mod direct adunarea cu acționarii băncii, în ambele cazuri, să stabilească ordinea de zi și să solicite adoptarea anumitor decizii de către acționari”.*

Art.61: „În aplicarea instrumentelor de rezoluție și, respectiv, în exercitarea competențelor de rezoluție, sunt aplicabile următoarele principii:
e) persoanele fizice și juridice care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii supuse rezoluției sunt trase la răspundere potrivit legii civile sau penale;”.

Sintagmei „sunt trase la răspundere potrivit legii civile sau penale” utilizată în cadrul prevederilor art.61 trebuie să corespundă articole concrete, corespondente și aplicabile din Codul penal, pentru a nu admite adoptarea unor norme de răspundere „moarte”.

În acest context accentuăm faptul că Codul penal al RM stabilește la art.239/1-239/2 atragerea la răspundere penală pentru gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii și obstrucționarea supravegherii bancare, stabilind astfel răspunderea penală pentru membrii organelor de conducere sau acționarii băncii.

Astfel, adoptarea proiectului în redacția propusă și în lipsa unor amendamente corespunzătoare la prevederile Codului Penal ce stabilesc sancțiuni clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor din proiect riscă să determine dificultăți la etapa implementării proiectului și atragerii la răspundere a subiectului vizat.

Totodată, păstrarea redacției propuse „potrivit legii civile sau penale” admite aplicarea alternativă a 2 tipuri de răspundere, fără stabilirea posibilității aplicării cumulative a răspunderii civile și penale. Circumstanța în cauză creează precondiții pentru eludarea cadrului normativ de către persoanele fizice și juridice care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii.

Recomandarea: *Se recomandă autorului reglementarea răspunderii penale a persoanele fizice și juridice care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii. Totodată, sintagma „potrivit legii civile sau penale” urmează a fi completată cu cuvântul „și/” după cuvântul „civile”.*

Art.111: „Banca-punte este o persoană juridică ce îndeplinește cumulativ cerințele următoare: a) capitalul social este deținut în totalitate, sau parțial de Ministerul Finanțelor [...]”.

Art.139 (lir.a): “În sensul instrumentului de separare a activelor, un vehicul de administrare a activelor este o persoană juridică ce îndeplinește cumulative cerințele de mai jos:

a) capitalul social este deținut în totalitate, sau parțial de una sau mai multe autorități publice, [...]”.

Formula de reglementare statuată riscă să genereze ulterior dificultăți la etapa implementării normei. În acest context, accentuăm faptul că ținând cont de cadrul normativ național de reglementare a atribuțiilor autorităților administrației publice centrale și normele ce vizează administrarea proprietății publice, capitalul social a instituției vizate nu poate fi „deținut” de către Ministerul Finanțelor. Astfel, cota-parte în cauză va constitui proprietate a statului, care va fi administrată de autoritatea responsabilă potrivit cadrului normativ pertinent. În condițiile date, în mod indispensabil se impune revizuirea sintagmei „deținut de către Ministerul Finanțelor” pentru a asigura delimitarea atribuțiilor autorității și responsabilizării acestuia în exercitarea proceselor în cauză. Operarea modificărilor în speță va exclude prerogativa acestuia de a exercita atribuții excesive ce riscă să prejudicieze interesul public.

Subsidiar, pentru a asigura o reglementare comprehensivă a instituției „băncii-punte” în cadrul căreia Statul nu este acționar unic, deținând doar o cotă-parte, se recomandă plafonarea mărimii minime a cotei deținute în acest sens de către Stat și administrate de autoritatea de resort. Completarea în speță va constitui un plus valoare în contextul aprecierii întrunirii exigențelor reglementate de către banca-punte.

Recomandarea: Se recomandă autorului substituirea cuvintelor “Ministerul Finanțelor” cu cuvântul „Stat” și plafonarea mărimii minime a cotei deținute de către Stat și administrate de autoritatea de resort în cadrul băncii-punte în care Statul nu este acționar unic, deținând doar o cotă-parte. În aceeași ordine de idei, urmează a fi revăzute prevederile art.139 lit.a) al proiectului.

Art.263 alin.(1): „În vederea evaluării tratamentului de care ar fi beneficiat acționarii și creditorii în cazul în care banca supusă rezoluției ar fi urmat o procedură de lichidare silită, pentru scopurile prevederilor art.262, dar fără a se limita la acestea, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, asigură efectuarea unei evaluări de către o persoană independentă, cât mai curând posibil, după ce acțiunea sau acțiunile de rezoluție au fost aplicate”.

Prevederile proiectului nu conferă reglementări pertinente a aspectului ce vizează autoritatea/subiectul responsabil de selectarea nemijlocită a evaluatorilor, cât și a răspunderii pentru selectarea unei candidaturi nepotrivite în acest sens. Lipsa unor prevederi în acest sens, riscă să genereze imposibilitatea atragerii la răspundere a subiecților în speță la etapa implementării normei și exercitarea tendențioasă a atribuțiilor în cauză.

Recomandarea: Se recomandă autorului reglementarea răspunderii autorității/subiectului responsabil de selectarea nemijlocită a evaluatorilor pentru selectarea unei candidaturi nepotrivite.

Art.266 „În situația în care evaluarea efectuată potrivit prevederilor art.263 - 265 stabilește că, în contextul rezoluției, oricare dintre acționarii sau creditorii prevăzuți la art.262 au acumulat pierderi mai mari decât cele pe care le-ar fi înregistrat dacă banca ar fi fost lichidată prin procedura de lichidare silită, atunci aceștia au dreptul la plata diferenței din fondul de rezoluție bancară”.

Norma propusă provoacă neclarități la capitolul identificării factorului de decizie în materie de plată a diferenței din fondul de rezoluție bancară, procedurilor desfășurate în acest sens și termenului de achitare a diferenței în cauză. Lipsa unor prevederi exprese în acest sens, creează precondiții pentru exercitarea abuzivă a prerogativei în cauză și accentuează riscul de abuz în utilizarea fondului de rezoluție bancară.

Recomandarea: Se recomandă autorului includerea unei autorități de aprobare/coordonare a deciziilor conform art.266, procedurilor desfășurate în acest sens și termenului de achitare a diferenței în cauză.

Expertiza a fost efectuată în temeiul Regulamentului cu privire la organizarea procesului de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, adoptat prin Hotărârea Guvernului nr. 977 din 23.08.2006, în condițiile Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată prin ordinul directorului Centrului Național Anticorupție nr. 62 din 19.04.2013, de către

Cristina Chistol
inspector superior al Direcției legislație și expertiză anticorupție
17 August 2016

*Prezentul raport este publicat pe pagina oficială a
Centrului Național Anticorupție - www.cna.md*

**Anexa la raportul de expertiză anticorupție
asupra nivelului coruptibilității proiectului
de lege privind redresarea și rezoluția băncilor**

Nr.	Norma	Factori de coruptibilitate și alte obiecții	Analiza	Recomandarea
1	<p>Art.42 alin.(1) lit.b): „calendar de examinare”; art.56: „distrugerea de valoare”; art.77: „poziția financiară”; art.118: „continuatoare a băncii supuse rezoluției”; art.42 alin.(2): „situației lichidității”; art.146: „reprimi”; art.268 alin.(1) lit.b): „colateralizează”; art.268 alin.(1) lit.f): „securitizările”, „un agent sau o persoană agreată”; art.318 alin.(2): „circumstanțele reale și personale ale săvârșirii faptei”; art.321 alin.(6): „operaționalizarea”; art.321 alin.(7): „adopta”; art.58 alin.(1): „orizontul de timp”.</p>	<p>Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică</p>	<p>Obiectivele stabilite în tratatele UE sunt realizate prin intermediul mai multor tipuri de acte legislative, iar caracterul obligatoriu și aplicabilitatea asupra tuturor statelor membre nu este specifică tuturor actelor normative. Astfel - Directiva - este un act legislativ care stabilește un obiectiv pe care trebuie să îl atingă toate statele membre. Totodată, fiecare dintre ele are libertatea de a decide asupra modalităților de realizare a obiectivului stabilit.</p> <p>În transpunerea directivelor în legislația națională o atenție deosebită trebuie acordată asimilării acestora în substanța specificului dreptului fiecărui stat asociat. Prevederile comunitare trebuie transpuse adecvat, în limbajul specific sistemului național de drept prin identificarea termenilor corespunzători, or procesul de armonizare cu acquis-ul comunitar presupune asimilarea de către legiuitor a obiectivelor stabilite și integrarea organică a acestora în sistemul de drept național. Neîntrunirea condiției în speță va determina în concluzie adoptarea unor norme „moarte” ce nu</p>	<p>Se recomandă revizuirea termenilor prenotați și substituirea acestora cu noțiuni consacrate de legislația națională.</p>

			<p>permit structurarea unui sistem legislativ coerent deplin armonizat și solid implementat prin instituții responsabile.</p> <p>Sub acest aspect sunt relevante exigențele de tehnică legislativă statuate de prevederile art.4-5 al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001, potrivit cărora, actul legislativ trebuie să corespundă dispozițiilor constituționale și să fie în concordanță cu cadrul juridic existent, cu sistemul de codificare și unificare a legislației. Astfel, la elaborarea, adoptarea și aplicarea actului legislativ urmează a fi respectate principiile:</p> <p>a) oportunității, coerenței, consecvenței și echilibrului între reglementările concurente;</p> <p>b) consecutivității, stabilității și predictabilității normelor juridice;</p> <p>c) transparenței, publicității și accesibilității.</p> <p>Prin urmare, actul legislativ trebuie să corespundă următoarelor condiții:</p> <p>a) să fie în concordanță cu principiile de bază ale legiferării, prevăzute la art.4 al Legii privind actele legislative nr.780-XV din 27 decembrie 2001;</p> <p>b) să fie întocmit conform tehnicii legislative și normelor limbii literare;</p> <p>c) să fie adoptat de autoritatea legislativă.</p> <p>În contextul celor evidențiate supra, accentuăm faptul că prevederile proiectului operează cu terminologie improprie sistemului național de drept, care urmează a fi revăzută și ajustată prin prisma cadrului normativ național pentru a asigura aplicabilitatea standardelor UE armonizate.</p>	
2	Art.25 alin.(2): „La elaborarea planului de rezoluție, Banca	Utilizarea termenilor diferiți pentru același	Normele citate supra utilizează termeni diferiți pentru a defini același fenomen „nu trebuie să	Se recomandă autorului substituirea sintagmelor

Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, nu trebuie să prezume oricare dintre următoarele: a) sprijin financiar public extraordinar, cu excepția utilizării mecanismelor de finanțare instituite în conformitate cu art.296; b) asigurarea de lichiditate în situații de urgență din partea băncii centrale; c) asigurarea de lichiditate din partea băncii centrale oferită cu garanții, rate ale dobânzilor sau durate nonstandard". Art.32 alin.(1): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, evaluează măsura în care soluționarea unei bănci este posibilă, în sensul alin. (3), fără să se bazeze pe oricare dintre următoarele: a) sprijin financiar public extraordinar, cu excepția mecanismelor de finanțare instituite în conformitate cu art.296; b) asigurarea de lichiditate în situații de urgență din partea băncii centrale; c) asigurarea de lichiditate din partea băncii centrale oferită

fenomen sau invers

prezume oricare dintre următoarele”, „fără să se bazeze pe”, fapt care accentuează caracterul incert al obligației reglementate.

în speță cu un termen comen (de exemplu: “exclue posibilitatea aplicării următoarelor măsuri”).

	cu garanții, rate ale dobânzilor sau durate nonstandard”.			
3	Art.42 alin.(1) lit.c): „În cazul în care o bancă încalcă sau, din cauza, printre altele, unei deteriorări rapide a situației financiare este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat, cerințele prevăzute de Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare și/sau reglementările emise de Banca Națională a Moldovei în aplicarea acestora, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, fără a aduce atingere măsurilor prevăzute la art.38 din Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare, cu modificările și completările ulterioare, poate lua, după caz, cel puțin următoarele măsuri: c) să solicite organului de conducere al băncii convocarea unei adunări generale a acționarilor băncii sau, în cazul în care organul de conducere nu reușește să respecte această cerință, să convoace în mod direct adunarea respectivă și, în	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Sintagmele „are în vedere” sau „avute în vedere pentru a fi” atribuie incertitudine obligațiilor reglementate și drept consecință creează condiții pentru interpretarea subiectivă și aplicarea discreționară a normei. Astfel, utilizarea formulilor în cauză exclud caracterul imperativ al normei și permit eludarea normei instituite. În acest sens accentuăm faptul că o normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie în așa fel încât să permită oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă, cu consiliere adecvată, să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele care pot apărea dintr-o normă. În contextul dat, se recomandă autorului utilizarea formulilor ce permit o apreciere clară a obligației imputate.	La art.42 alin.(1) lit.c) sintagma „avute în vedere pentru a fi” – urmează a fi exclusă din context. La art.46 alin.(4) și art.177, sintagma „are în vedere” urmează a fi substituită cu cuvântul „asigură”, iar la art.318 alin.(2) sintagma „are în vedere” urmează a fi substituită cu sintagma „ține cont de” – pentru a asigura corelarea cu termenii utilizați în cuprinsul legislației penale.

ambele cazuri, să stabilească ordinea de zi și să solicite ca anumite decizii să fie avute în vedere pentru a fi adoptate de către acționari”. Art.46 alin.(4): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, face publică pe site-ul său oficial desemnarea oricărui administrator temporar, cu excepția cazului în care administratorul temporar nu deține competența de a reprezenta banca. La numirea administratorului temporar de către Banca Națională a Moldovei, are în vedere ca acesta să dețină cunoștințele și capacitatea pentru exercitarea funcțiilor și să nu de interese”. Art.177 „La stabilirea măsurilor de întreprins în conformitate cu prevederile art.175, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, are în vedere: [...]”. Art.318 alin.(2): „La stabilirea tipului sancțiunii sau a măsurii și a cuantumului amenzii, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate

	competentă și de autoritate de rezoluție, are în vedere toate circumstanțele reale și personale ale săvârșirii faptei, pe care le consideră relevante, inclusiv următoarele aspecte, după caz:".			
4	Art.75 „Scopurile evaluării sunt: a) să sprijine evaluarea modului în care sunt îndeplinite condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție sau condițiile de reducere a valorii sau de conversie a instrumentelor de capital relevante; b) în cazul în care sunt îndeplinite condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție, să contribuie la fundamentarea deciziei privind acțiunea de rezoluție adecvată de întreprins în legătură cu banca”.	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Sintagmele „să sprijine evaluarea modului în care” și „să contribuie la fundamentarea deciziei privind acțiunea de rezoluție” atribuie un caracter incert normei per ansamblu și conferă o reglementare ambiguă a scopului evaluării cât a atribuțiilor subiecților responsabili. Prin urmare, la etapa implementării prevederilor proiectului există riscul interpretării subiective și aplicării discreționare a acestora de către subiecții vizați.	Se recomandă autorului expunerea prevederilor art.75 în următoarea redacție: Art.75 - Scopurile evaluării sunt: a) să comunice dacă condițiile pentru estimarea și conversia capitalului sunt întrunite pentru rezoluție; b) în cazul în care condițiile de declanșare a procedurii de rezoluție sunt întrunite , să informeze despre măsurile de rezoluții care urmează a fi aplicate față de bancă”.
5	La art.268, 272, 269, 271	Formulări cu sens neclar sau echivoc (ambiguitate semantică)	Prevederile enumerate supra operează cu termenul de „protecție adecvată” ce conferă normei un nivel înalt de generalitate și un caracter ambiguu, fapt care riscă să determine aprecierea subiectivă a normei de către subiecții vizați.	Se recomandă autorului revizuirea termenului de „protecție adecvată” și stabilirea unor formule ce conferă o reglementare mai comprehensivă a protecției stabilite.

6	Art.92: „În situația extraordinară a unei crize sistemice, Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate căuta finanțare din surse alternative prin utilizarea instrumentelor publice de stabilizare financiară prevăzute la art.213-218, în situația în care sunt îndeplinite următoarele condiții: [...]”.	Utilizarea termenilor neconsacrați în legislație / neaplicați în practică	În redacția propusă a normei, autorul menționează posibilitatea implicării surselor alternative de finanțare, în lipsa unor referințe exprese ce vizează care sunt aceste surse alternative. Circumstanța în cauză creează ambiguități cu privire la natura surselor de referință și riscă să determine dificultăți la etapa aplicării acestora, coroborat cu exercitarea unor atribuții excesive în acest sens de către autoritate.	Se recomandă autorului reglementarea surselor alternative de finanțare. În aceeași ordine de idei, urmează a fi reglementate instrumentele suplimentare de stabilizare financiară.
7	Articolul 131 „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate licenția o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare, dar care nu poate fi mai mic decât echivalentul a 50 milioane lei”.	Norme de trimitere	Norma precitată conține o referință eronată, fapt care creează incertitudine vis-a-vis de norma juridică aplicabilă.	Se recomandă autorului substituirea sintagmei “Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare” cu sintagma “Legea instituțiilor financiare nr.550-XIII din 21 iulie 1995”.
8	Art.275: „Orice transfer, eliminare sau modificare a clauzelor prevăzute la 4 va ține cont de caracterul executoriu al ordinilor de transfer și al compensării, nu va împiedica utilizarea de fonduri, titluri de valoare sau facilități de credit ori protecția garanțiilor suplimentare și se	Norme de trimitere	Referința stabilită este confuză, fapt ce creează neclarități vis-a-vis de norma juridică aplicabilă și riscă să determine dificultăți la etapa de implementare a normei.	Se recomandă autorului revizuirea referinței “prevăzute la 4”

	va realiza cu respectarea dispozițiilor articolului 276”.			
9	Art.10: „Băncile actualizează planurile de redresare cel puțin anual sau, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, cu o frecvență mai mare și, în orice caz, după orice modificare a structurii organizatorice sau juridice, ori a activității sau situației financiare a băncii care ar putea avea impact semnificativ asupra planurilor de redresare sau ar impune modificarea acestora”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Utilizarea sintagmei „impact semnificativ” în context determină un nivel înalt de generalitate normei în speță. Circumstanța în cauză, accentuează caracterul discreționar al normelor în speță și va determina dificultăți la etapa implementării prevederilor proiectului, condiționând interpretarea subiectivă a normelor. Astfel, există riscul exercitării unor atribuții excesive de către reprezentanții autorității publice responsabile, aplicării discreționare a normelor și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate. În condițiile date, se impune inerenta stabilirii unor indici cuantificabili ce permit aprecierea justă și unanimă a impactului de referință. În aceeași ordine de idei urmează a fi revizuite prevederile art.20 alin.(1), art.35, art.45, art.108 art.155 alin.(2), art.175 alin.(2) art.125, sub aspectul utilizării sintagmelor care condiționează riscuri similare celor evidențiate supra, după cum urmează: „obstacole semnificative”; „deteriorării semnificative”; „în mod semnificativ eronat”; „riscuri semnificative”; „diluează semnificativ”; „în mod semnificativ”.	Se recomandă autorului revizuirea sintagmelor precitate în conținutul normelor în speță și evitarea sintagmelor generale care conferă incertitudine normei juridice.
10	Art.13 alin.(2): „Planurile de redresare trebuie să fie elaborate luând în considerare o serie de scenarii de criză financiară și macroeconomică majoră, relevante pentru caracteristicile specifice ale	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Sintagma „o serie de scenarii de criză” utilizată în context creează dificultăți de percepere a normei și riscă să condiționeze aprecierea unilaterală de către organul de supraveghere a informației prezentate. În condițiile date, există riscul exercitării unor atribuții excesive de către reprezentanții autorității și impunerea nejustificată	Se recomandă autorului reglementarea unui număr minim de „scenarii de criză” ce urmează a fi apreciate de către subiecții vizati la etapa de elaborare a planurilor de

	băncii, inclusiv evenimente sistemice, scenarii de criză specifice persoanelor juridice considerate individual, precum și grupurilor în ansamblul lor”.		a unor cerințe suplimentare.	redresare financiară.
11	Art.20 alin.(2): „Art. 20 – [...] (2) Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate prelungi cu o lună termenul prevăzut la alin. (1), la solicitarea băncii”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Prevederile precitate nu reglementează de câte ori poate fi repetată procedura dată și criteriile ce urmează a fi întrunite de către bancă, fapt care creează precondiții legislative pentru interpretarea și aplicarea discreționară a prerogativei în cauză.	Se recomandă autorului revizuirea și suplimentarea prevederilor art.20 alin.(2) cu norme ce vizează numărul de prelungiri ce poate fi dispus, cât și criteriile ce urmează a fi întrunite de către bancă pentru a putea fi dispusă prelungirea.
12	Art.21 alin.(1): „În cazul în care banca nu prezintă un plan de redresare revizuit sau Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, stabilește că planul de redresare revizuit nu rezolvă problema deficiențelor sau obstacolelor potențiale identificate în cadrul evaluării inițiale și că nici nu este posibilă rezolvarea prin impunerea unor modificări punctuale ale planului, Banca Națională a Moldovei solicită băncii să identifice, într-o	Termene neclare pentru luarea deciziilor	Normele citate supra operează cu termenii „într-o perioadă rezonabilă,” „într-un termen rezonabil”, care reglementează incert termenul ce va fi stabilit de către autoritate. Circumstanța în cauză determină precondiții pentru exercitarea unor atribuții excesive și stabilirea aleatorie a perioadei în speță.	Se recomandă autorului determinarea și reglementarea perioadei vizate de normă.

<p>13</p> <p>Art.21 alin.(4): „(4) Fără a aduce atingere articolului 38 din Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate impune băncii una sau mai multe din următoarele măsuri: a) reducerea profilului de risc al băncii, inclusiv reducerea riscului de lichiditate; b) aplicarea de măsuri de recapitalizare promptă; c) revizuirea strategiei și structurii băncii; d) modificarea</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Redacția propusă de autor nu concretizează careva criterii, la întrunirea cărora Banca Națională a Moldovei poate impune măsurile listate, fapt care poate determina aplicarea discreționară a măsurilor în speță.</p>	<p>Se recomandă completarea redacției art.21 alin.(4) al proiectului cu prevederi ce exclud riscurile prenotate.</p>

	strategiei de finanțare, pentru îmbunătățirea rezistenței la șoc a liniilor de activitate de bază și a funcțiilor critice; e) modificarea structurii de administrare a băncii”.			
14	Art.24: „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, identifică în planul de rezoluție obstacolele majore în calea posibilității de soluționare, în sensul art. 32 alin. (3), a băncii și, dacă este necesar și proporțional, măsurile relevante pentru eliminarea obstacolelor, în conformitate cu art.32 – 41”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Sintagma „dacă este necesar și proporțional” creează precondiții pentru interpretarea subiectivă a normei, aplicarea subiectivă a acesteia și neidentificarea măsurilor relevante pentru eliminarea obstacolelor.	Se recomandă autorului excluderea din context a sintagmei „dacă este necesar și proporțional”.
15	Art.26 al proiectului: „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, include în planul de rezoluție o analiză a modalității și momentului în care banca poate solicita, în condițiile prevăzute în plan, accesul la facilitățile oferite de banca centrală și identifică activele care pot fi calificate drept garanții reale”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Norma citată supra face referință la facilitățile oferite de banca centrală în lipsa unor referințe sau prevederi exprese care enumeră facilitățile în speță. Lipsa unor prevederi în acest sens, creează oportunități pentru interpretarea subiectivă a normei și atribuirea discreționară a diferitor facilități la această categorie.	Se recomandă autorului reglementarea în conținutul proiectului a facilităților oferite de banca centrală.
16	Art.35 alin.(1): „Dacă în urma	Termene neclare pentru	Norma propusă nu reglementează termenul de	Se recomandă autorului

	<p>evaluării posibilității de soluționare a băncii, efectuată în conformitate cu prevederile art. 32 - 34, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, apreciază că există obstacole semnificative în calea posibilității de soluționare a băncii, va notifica aceste constatări în scris băncii”.</p>	<p>luarea deciziilor</p>	<p>notificare, fapt care determină condiții pentru exercitarea unor atribuții excesive și stabilirea aleatorie a perioadei în speță de către autoritate și înștiințarea tardivă a subiectului vizat.</p>	<p>reglementarea termenului de notificare.</p>
17	<p>Art.46 alin.(4): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, face publică pe site-ul său oficial desemnarea oricărui administrator temporar, cu excepția cazului în care administratorul temporar nu deține competența de a reprezenta banca”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Norma precitată nu stabilește expres termenul de publicare a informației în cauză, fapt care creează condiții aleatorii pentru stabilirea aleatorie a termenului de publicare a informației în cauză.</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea termenului de publicare a informației privind desemnarea oricărui administrator temporar.</p>
18	<p>Art.58 alin.(1) lit.a): „Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, întreprinde o acțiune de rezoluție cu privire la o bancă numai în cazul în care consideră că sunt îndeplinite cumulativ condițiile următoare: a) s-a determinat de către Banca Națională a Moldovei,</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Analiza normei propuse denotă lipsa unor prevederi ce reglementează „starea de dificultate majoră” ce ar permite delimitarea unor criterii pertinente potrivit cărora va fi aprobată decizia autorității. În condițiile date, există riscul exercitării arbitrare a prerogativei date de către autoritate.</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea termenului de „stare de dificultate majoră”.</p>

	<p>în calitatea sa de autoritate competentă, că banca intră sau este susceptibilă de a intra într-o stare de dificultate majoră. În acest sens, structura care exercită funcția de supraveghere se consultă cu structura care exercită funcția de rezoluție;”.</p>			
19	<p>Art.61 lit.a): „În aplicarea instrumentelor de rezoluție și, respectiv, în exercitarea competențelor de rezoluție, sunt aplicabile următoarele principii: a) acționarii băncii supuse rezoluției sunt primii care suportă pierderile;</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Norma precitată nu reglementează mărimea cheltuielilor suportate de către acționarii băncii. În condițiile date, există riscul de aplicare discreționară a principiului în cauză și riscuri de corupție aferente procesului reglementat.</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea mărimii cheltuielilor suportate de către acționari.</p>
20	<p>Art.62 alin.(1): „Aplicarea de instrumente de rezoluție și exercitarea de competențe de rezoluție de către Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, se realizează, după caz, cu respectarea cadrului legal privind ajutorul de stat”. Art.76: „Fără a aduce atingere, după caz, cadrului legal privind ajutorul de stat, evaluarea se bazează pe estimări prudente, inclusiv în ceea ce privește ratele de nerambursare și</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Prevederile citate supra sunt excesive, or acestea permit exercitarea abuzivă a unor atribuții de către autoritate cu disconsiderarea cadrului normativ privind ajutorul de stat. Astfel, redacția propusă nu permite delimitarea cu certitudine a cazurilor vizate care exceptă acțiunile autorității de guvernanța cadrului legal privind ajutorul de stat, fapt care admite aplicarea discreționară a prerogativei în cauză și poate determina riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.</p>	<p>Se recomandă autorului excluderea sintagmei „după caz”.</p>

	mărimea pierderilor”.			
21	Art.64: „În situația în care aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție, Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, informează și se consultă cu reprezentanții angajaților băncii supuse rezoluției, dacă este cazul”. Art.65: „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție fără a aduce atingere, dacă este cazul, practicilor cu privire la reprezentarea angajaților în organele de conducere ale întreprinderilor”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Redacția propusă reglementează incert activitatea autorității în raport cu băncile supuse rezoluției și angajații acestora în contextul exercitării competențelor de rezoluție. Astfel, accentuăm faptul că utilizarea cuvintelor „dacă este cazul” în context, fără evidențierea unor criterii clare de decizie creează precondiții pentru exercitarea abuzivă a atribuțiilor conform competenței legale atribuite.	Se recomandă autorului excluderea din contextul normei a cuvintelor „dacă este cazul”.
22	Art.67: „Administratorul special dispune de toate competențele adunării generale a acționarilor și ale organului de conducere al băncii respective. Cu toate acestea, administratorul special nu poate exercita aceste competențe decât sub controlul Băncii Naționale a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție”.	Lipsa/ambiguitatea procedurilor administrative	Utilizarea sintagmei „sub controlul Băncii Naționale a Moldovei” în context atribuie procedurii administrative reglementate caracter ambiguu. Astfel, la etapa implementării normelor va fi dificilă perceperea normei și stabilirea cu certitudine a spectrului de obligații a administratorului și autorității în contextul exercitării competențelor adunării generale a acționarilor și ale organului de conducere al băncii respective de către administrator.	Se recomandă autorului revizuirea sintagmei „sub controlul Băncii Naționale a Moldovei” sub aspectul reglementării procesului în speță și delimitării atribuțiilor BNM în acest sens.

23	<p>Art.69: „Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate stabili restricții în ceea ce privește modul de a acționa al administratorului special sau poate solicita ca anumite acte ale administratorului special să facă obiectul aprobării sale prealabile. Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate înlocui administratorul special în orice moment”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Norma propusă este ambiguă și creează neclarități la capitolul delimitării obiectului supus monitorizării și restricționării „modul de a acționa”, fapt ce creează precondiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate.</p>	<p>Se recomandă autorului expunerea normei în următoarea redacție“Art. 69 - Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate restricții în acțiunile administratorului special sau poate solicita ca anumite acțiuni ale administratorului special să facă obiectul aprobării sale prealabile. Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate să decidă înlocuirea administratorul special în orice moment”.</p>
24	<p>Art.87 lit.c): „Instrumentele de rezoluție prevăzute la art.85 sunt următoarele: [...] c)separarea activelor;”. Art.88: „Cu respectarea prevederilor art.89, Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate aplica instrumentele de rezoluție individual sau în orice combinație”. Art.89: „Banca Națională a Moldovei, , în calitate sa de autoritate de</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Normele citate supra nu reglementează criteriile de apreciere a circumstanțelor de aplicare a instrumentelor precitate și aprobării deciziei privind combinația de instrumente aplicate. Lipsa unor criterii stabilite expres riscă să determine exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate la etapa implementării prevederilor proiectului și privind combinația de instrumente utilizate.</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea criteriilor de apreciere a circumstanțelor de aplicare a instrumentelor precitate și aprobării deciziei privind combinația de instrumente aplicate</p>

	rezoluție, poate aplica instrumentul de separare a activelor numai împreună cu un alt instrument de rezoluție.”			
25	Art.122 alin.(1) lit.c): „Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, aprobă remunerațiile membrilor organelor de conducere și le stabilește responsabilitățile”;		Norma prepusă conferă autorității prerogative de decizie în privința cuantumului de remunerare a membrilor organelor de conducere în lipsa unor norme de reper, ce plafonează cuantumul minim/maxim al remunerațiilor în speță. Circumstanța în speță, creează condiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de către autoritate la etapa stabilirii cuantumului remunerației.	Se recomandă autorului reglementarea unor plafoane a cuantumului minim/maxim al remunerațiilor membrilor organelor de conducere.
26	Art.122 alin.(2): „În cazul în care este necesar pentru a îndeplini obiectivele rezoluției, banca-punte poate fi constituită și licențiată fără ca aceasta să respecte, pentru o perioadă scurtă de timp, la începutul funcționării sale, cerințele cuprinse în actele normative prevăzute la alin.(1) lit.e)-f)”.	Termene neclare pentru luarea deciziilor	Norma citată supra reglementează incert termenul de activitate a instituției financiare (banca-punte) în condițiile nerespectării unor norme imperative. Circumstanța în cauză, creează condiții pentru interpretarea arbitrară a normei de către subiecții vizați și exercitarea unor atribuții excesive.	Se recomandă autorului reglementarea termenului de activitate a instituției financiare (banca-punte) în condițiile nerespectării unor norme imperative.
27	Art.126: „În cazul în care nu este aplicabilă niciuna dintre situațiile prevăzute la art.124 lit.a)-c) sau e), Banca Națională a Moldovei, în calitatea sa de autoritate de rezoluție, ia măsuri pentru	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Norma precitată nu reglementează cu certitudine măsurile ce pot fi aprobate de către Banca Națională a Moldovei pentru încetarea funcționării băncii-punte, fapt care atribuie incertitudine atribuțiilor autorității și creează condiții pentru exercitarea unor atribuții abuzive de către aceasta. Totodată, utilizarea sintagmei „potrivit propriei	Se recomandă autorului reglementarea exhaustivă a măsurilor ce pot fi aprobate de către Banca Națională a Moldovei pentru încetarea funcționării băncii-punte

	<p>încetarea funcționării băncii-punte, cât mai curînd posibil, potrivit propriei aprecieri, dar nu mai tîrziu de 2 ani de la data la care a fost efectuat ultimul transfer de la o bancă supusă rezoluției, în virtutea aplicării instrumentului băncii-punte”.</p>		<p>aprecieri,” accentuează caracterul discreționar al normei în cauză și riscurile de corupție aferente procesului reglementat.</p>	<p>(lichidare, retragerea licenței, etc.), cît și a circumstanțelor/criteriilor în baza cărora va fi aprobată decizia privind aplicarea unei anumite măsuri.</p>
28	<p>Art.162: „Atunci când își exercită competențele de excludere prevăzute la art.156, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, acordă atenția cuvenită: a) principiului conform căruia pierderile ar trebui să fie suportate în primul rînd de acționari și, în al doilea rînd, în general, de către creditorii băncii supuse rezoluției, în ordinea de preferință; [...]”.</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Sintagma „acordă atenția cuvenită” atribuie caracter declarativ prevederilor art.162, fapt care creează dificultăți la capitolul delimitării nivelului de respectare a principiilor enumerate la art.162 către autoritate. Astfel, menționăm faptul că redacția propusă riscă să determine interpretarea subiectivă a normei și aplicarea discreționară a acesteia.</p>	<p>În contextul celor evidențiate supra se recomandă substituirea sintagmei „acordă atenția cuvenită” cu cuvîntul „respectă”.</p>
29	<p>Art.170: „Banca Națională a Moldovei se asigură că structura care exercită funcția de rezoluție, în colaborare cu structura care exercită funcția de supraveghere, solicită și verifică respectarea de către bănci a cerințelor minime privind fondurile proprii și</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Utilizarea cuvintelor „după caz,” în context atribuie incertitudine activității subdiviziunilor structurale ale autorității vizate ce exercită funcțiile de rezoluție și supraveghere sub aspectul asigurării respectării de către bănci a cerințelor prevăzute la art.167. Circumstanța în speță creează acestora precondiții pentru stabilirea arbitrară a obligativității respectării cerințelor în cauză și poate determina riscul exercitării unor atribuții</p>	<p>Se recomandă autorului excluderea din context a cuvintelor „după caz,” sau reglementarea nemijlocită a cazurilor ce exonerează de obligația respectării cerințelor prevăzute la art.167.</p>

	datoriile eligibile prevăzute la art.164 și, după caz, a cerințelor prevăzute la art.167 și ia toate deciziile prevăzute la art. 164-169, în paralel cu elaborarea și actualizarea planurilor de rezoluție”.		excesive.	
30	Art.263 alin.(1) „În vederea evaluării tratamentului de care ar fi beneficiat acționarii și creditorii în cazul în care banca supusă rezoluției ar fi urmat o procedură de lichidare silită, pentru scopurile prevederilor art.262, dar fără a se limita la acestea, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, asigură efectuarea unei evaluări de către o persoană independentă, cât mai curând posibil, după ce acțiunea sau acțiunile de rezoluție au fost aplicate”.	Termene neclare pentru luarea deciziilor	Lipsa unor prevederi exprese de reglementare a termenului de efectuare a unei anumite acțiuni de către autoritate va determina riscul stabilirii unilaterale a termenului în speță și tergiversarea executării acesteia.	Se recomandă autorului substituirea sintagmei „cât mai curând posibil” cu prevederi ce concretizează un termen de executare a acțiunii stabilite.
31	Art.295: „(1) Contestarea, potrivit art.294, a unei decizii a Băncii Naționale a Moldovei, adoptate în calitate de autoritate de rezoluție, nu suspendă efectele deciziei contestate, care este executorie imediat”. (2) În	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Prevederile art.295 alin.(2) stabilesc o normă derogatorie care permite eludarea regulilor generale stabilite la alin.(1) potrivit cărora contestarea deciziei Băncii Naționale a Moldovei nu suspendă efectele deciziei contestate. Sub acest aspect menționăm faptul că redacția unei norme derogatorii urmează a fi formulată cu un nivel înalt de precizie pentru a asigura delimitarea	Se recomandă autorului reglementarea criteriilor de apreciere a impactului efectelor deciziei BNM contestate care impune suspendarea acesteia în cadrul examinării contestației depuse.

	<p>sensul prevederilor alin.(1), pot fi suspendate deciziile Băncii Naționale a Moldovei, emise în calitate de autoritate de rezoluție, doar în cazul când aceste decizii contravin interesului public”.</p>		<p>clară și cu certitudine aplicabilitatea acesteia în spațiu, timp și asupra persoanelor. În acest context remarcăm faptul că din moment ce Statul adoptă o soluție legislativă, aceasta trebuie să fie pusă în aplicare cu claritate și coerență pentru a evita pe cât este posibil insecuritatea juridică și incertitudinea pentru subiecții de drept pe care îi privesc măsurile de aplicare a acestei soluții. Astfel, o normă este clară, accesibilă și previzibilă numai atunci când este redactată cu suficientă precizie și permite oricărei persoane să își corecteze conduita și să fie capabilă să prevadă într-o măsură rezonabilă consecințele care pot apărea dintr-o normă. Totodată, utilizarea formulei „doar în cazul când aceste decizii contravin interesului public” în conținutul normei atribuie un caracter discreționar acesteia, or autorul nu a reglementat expres careva indici/criterii de apreciere a riscului de corespundere/prejudiciere a interesului public. Astfel, decizia vis-a-vis de impactul și compatibilitatea deciziei asupra interesului public va constitui, de fiecare dată subiect al aprecierii unilaterale a instanței. Prin urmare, aprobarea normei în redacția propusă va determina interpretarea arbitrară a acesteia de către subiecții implicați, formarea unei practici neuniforme și riscuri de corupție aferente procesului de suspendare a efectelor deciziei contestate.</p>	
32	<p>Art.299 alin.(1): „Fondul de garantare a depozitelor în sistemul bancar, în calitatea sa de administrator al fondului de</p>	<p>Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare</p>	<p>Redacția statuată nu permite delimitarea cu certitudine a obligației Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar și a modului de investire a resurselor financiare disponibile ale</p>	<p>Se recomandă reglementarea criteriilor de delimitare a activelor cu grad scăzut de risc, cât</p>

	rezoluție bancară, are obligația să investească resursele financiare disponibile ale fondului de rezoluție bancară în active cu grad scăzut de risc, într-o manieră suficient de diversificată”.		fondului de rezoluție bancară, fapt care periclitează modul de realizare a acesteia de către subiectul vizat. Astfel, remarcăm lipsa unor criterii relevante de delimitare a activelor cu grad scăzut de risc, cât și lipsa unor criterii de delimitare a suficienței de diversificare a investițiilor, fapt care admite crează condiții pentru exercitarea unor atribuții excesive de către subiectul vizat, cât și dificultăți la etapa aprecierii acțiunilor în speță de către terți.	și lipsa unor criterii de delimitare a suficienței de diversificare a investițiilor.
33	Cu titlu de obiecție generală vis-a-vis de prevederile proiectului	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare	Pe parcursul conținutului proiectului, autorul utilizează frecvent cuvântul „poate” întru reglementarea anumitor atribuții ale autorității de rezoluție și a altor subiecți vizați de proiect (art.30, art.42 alin.(1), art.45, 46 alin.(1), 51, 59 alin.(1), 64-65, 88-89, 92, 114-116, 156, 157, 159-161, 163, 166, 173, 273, 305, 307, 316 alin.(3) etc.). În acest context, menționăm faptul că formula dată nu atribuie un nivel suficient de predictabilitate, or aceasta nu dispune de caracter imperativ. În aceste condiții, subiectul vizat va exercita în mod discreționar anumite atribuții.	Se recomandă autorului revizuirea prevederilor enumerate supra sub aspectul excluderii cuvântului „poate” și delimitarea cu certitudine a atribuțiilor ce urmează a fi exercitate de către subiecții vizați.
34	Art.318 alin.(2): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție sau, după caz, de autoritate competentă, publică sancțiunile, fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancționate, în oricare dintre următoarele circumstanțe:”.	Competența de a aplica prevederea/luarea deciziei fără criterii clare Termene neclare pentru luarea deciziilor	Norma propusă reglementează obligația BNM de a publica sancțiunile persoanelor fizice sau juridice sancționate, în lipsa unor referințe adecvate a sursei unde aceste urmează să se regăsească, cât și a termenului de executare a obligației de publicare. Circumstanța în cauză determină realizarea arbitrară a atribuției în cauză, manifestată prin tergiversarea/nepublicarea sancțiunilor/publicarea aleatorie/publicarea în surse diferite, etc.	Se recomandă autorului reglementarea sursei unde aceste urmează să fie publicate sancțiunile persoanelor fizice sau juridice și a termenului de executare a obligației de publicare.

35	Art.12: „Băncile includ în planul de redresare, dacă este cazul, o analiză a situațiilor în care pot solicita, în condițiile prevăzute în plan, accesul la facilitățile oferite de banca centrală și identifică activele care pot fi calificate drept garanții reale”.	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Utilizarea cuvintelor „dacă este cazul” în context, atribuie incertitudine raporturilor juridice reglementate și creează precondiții pentru interpretarea subiectivă a normei. Circumstanța în speță va determina o practică neuniformă la capitolul vizat și riscuri de corupție aferente proceselor reglementate manifestate prin aplicarea discreționară a exigenței de prezentare a analizei a situațiilor în care pot solicita, în condițiile prevăzute în plan, accesul la facilitățile oferite de banca centrală/impunerea arbitrară a cerinței în cauză.	Se recomandă autorului reglementarea circumstanțelor în care se elaborează și se include în planul de redresare analiza în speță sau excluderea cuvintelor „dacă este cazul” din context.
36	Art.16 alin.(2): „Băncile trebuie să demonstreze de o manieră satisfăcătoare pentru Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, că planurile de redresare îndeplinesc criteriile de la art.17”.	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Sintagma „de o manieră satisfăcătoare pentru Banca Națională a Moldovei”, atribuie caracter discreționar normei, creînd oportunități autorității vizate de evaluare unilaterală a informației prezentate în lipsa unor criterii de apreciere și condiții propice pentru a impune cerințe suplimentare arbitrare.	Se recomandă autorului excluderea sintagmei „de o manieră satisfăcătoare pentru Banca Națională a Moldovei” din context și stabilirea unor exigențe de justificare/apreciere a îndeplinirii criteriilor de la art.17 a proiectului.
37	Art.69: „Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, poate stabili restricții în ceea ce privește modul de a acționa al administratorului special sau poate solicita ca anumite acte ale administratorului special să facă obiectul aprobării sale prealabile”.	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Analiza normei în speță denotă lipsa unor prevederi ce reglementează expres care acte/acțiuni ale administratorului special urmează a fi coordonate în prealabil cu Banca Națională a Moldovei. Astfel, reiterăm riscurile expuse supra la capitolul „Discreții excesive ale autorităților publice” și accentuăm faptul că lipsa unor reglementări pertinente în acest sens, riscă să determine aplicarea discreționară a prerogativei în speță și impunerea arbitrară a unor cerințe suplimentare.	Se recomandă autorului reglementarea acțiunilor administratorului special care în mod obligatoriu urmează a fi coordonate în prealabil cu Banca Națională a Moldovei.

38	Art.76 lit.b) „Fondul, în calitate sa de administrator al fondului de rezoluție bancară, poate percepe dobânzi sau taxe în legătură cu orice împrumuturi sau garanții furnizate băncii supuse rezoluției”.	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Prevederile citate supra, stabilesc dreptul Fondului de garantare a depozitelor în sistemul bancar de a percepe dobânzi sau taxe în legătură cu orice împrumuturi sau garanții furnizate băncii supuse rezoluției, în lipsa unei reglementări exhaustive a acestora și a plafonării cuantumului plăților în speță. Circumstanța în cauză poate determina stabilirea unor cerințe excesive subiecților vizați de către Fond în cadrul procedurii reglementare, prin stabilirea aleatorie și nejustificată a unor plăți excesive.	Se recomandă autorului reglementarea plăților percepute și plafonarea cuantumului acestora.
39	Articolul 131: „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, poate licenția o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare, dar care nu poate fi mai mic decât echivalentul a 50 milioane lei”.	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Norma citată supra nu stabilește circumstanțele/criteriile la întrunirea cărora Banca Națională a Moldovei poate licenția o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare. Circumstanța în speță creează precondiții pentru aplicarea discreționară a prerogativei în speță, creînd condiții adaptate convenției unor anumite persoane.	Se recomandă reglementarea circumstanțelor cînd Banca Națională a Moldovei poate licenția o bancă-punte cu un capital social stabilit sub nivelul art.5 din Legea nr.548-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare.
40	Art.170: „Banca Națională a Moldovei se asigură că structura care exercită funcția de rezoluție, în colaborare cu structura care exercită funcția de supraveghere, solicită și verifică respectarea de către bănci a cerințelor minime privind fondurile proprii și datoriile eligibile prevăzute la art.164 și, după caz, a	Stabilirea condițiilor neexhaustive (autoritatea poate impune cerințe suplimentare arbitrare)	Utilizarea cuvintelor „după caz,” în context atribuie incertitudine activității subdiviziunilor structurale ale autorității vizate ce exercită funcțiile de rezoluție și supraveghere sub aspectul asigurării respectarea de către bănci a cerințelor prevăzute la art.167. Astfel, reieternînd riscurile expuse anterior la compartimentul „Discreții excesive ale autorităților”, accentuăm faptul că circumstanța în speță creează subdiviziunilor precondiții pentru stabilirea arbitrară a obligativității respectării	Se recomandă autorului excluderea din context a cuvintelor „după caz,” sau reglementarea nemijlocită a cazurilor ce exonerează de respectarea cerințelor prevăzute la art.167.

	cerințelor prevăzute la art.167 și ia toate deciziile prevăzute la art. 164-169, în paralel cu elaborarea și actualizarea planurilor de rezoluție”.		cerințelor în cauză poate determina riscul impunerii unor cerințe suplimentare în mod arbitrar.	
41	Art.64: „În situația în care aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție, Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, informează și se consultă cu reprezentanții angajaților băncii supuse rezoluției, dacă este cazul”. Art.65: „Banca Națională a Moldovei, în calitate sa de autoritate de rezoluție, aplică instrumente de rezoluție și exercită competențe de rezoluție fără a aduce atingere, dacă este cazul, practicilor cu privire la reprezentarea angajaților în organele de conducere ale întreprinderilor”.	Lipsa transparenței	Redacția propusă reglementează incert activitatea autorității în raport cu băncile supuse rezoluției și angajații acestora în contextul exercitării competențelor de rezoluție. Astfel, reiterând cele expuse anterior la compartimentul „Discreții excesive ale autorităților publice” accentuăm faptul că utilizarea cuvintelor „dacă este cazul” în context, fără evidențierea unor criterii clare de decizii creează precondiții pentru exercitarea abuzivă a atribuțiilor conform competenței legale. Coroborat, acestea subminează nivelul de transparență în activitatea autorității și colaborare cu subiecții vizați, fapt ce poate accentua riscurile de corupție aferente proceselor de decizie reglementate.	Se recomandă autorului excluderea din contextul normei a cuvintelor „dacă este cazul”.
42	Art.263 alin.(1): „În vederea evaluării tratamentului de care ar fi beneficiat acționarii și creditorii în cazul în care banca supusă rezoluției ar fi urmat o procedură de lichidare silită, pentru scopurile	Lipsa transparenței	În contextul procedurii reglementate supra, remarcăm că prevederile proiectului sunt lacunare la capitolul reglementării mecanismului de atestare și selectare a evaluatorilor, exigențelor aplicabile acestora și mecanismului în speță, cât și la capitolul identificării autorității/subiectului responsabil de demararea procesului în cauză,	Se recomandă autorului suplimentarea prevederilor proiectului sub aspectul reglementării mecanismului de atestare și selectare a

prevederilor art.262, dar fără a se limita la acestea, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, asigură efectuarea unei evaluări de către o persoană independentă, cât mai curând posibil, după ce acțiunea sau acțiunile de rezoluție au fost aplicate".

desfășurarea acestuia și selectarea nemijlocită a evaluatorilor.

Lipsa informațiilor în cauză, accentuează ambiguitatea procedurii administrative în speță și subminează transparența procesului de atestare și selectare a evaluatorilor, fapt care instituie riscuri de corupție aferente proceselor reglementate.

În acest context, accentuăm faptul că unul dintre standardele anticorupție naționale este asigurarea transparenței activității instituțiilor publice și a accesului la informație.

Implementarea principiilor date se impun în special prin prisma raportării la prevederile actelor normative internaționale (art.5, 7, 13 din Convenția Organizației Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de Republica Moldova prin Legea nr.158-XVI din 06.07.2007; Rezoluția (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției).

Potrivit normelor internaționale, autoritățile naționale elaborează și aplică politici de prevenire a corupției eficiente care favorizează participarea societății și care reflectă principiile de transparență și responsabilitate, fortificînd sistemul legislativ sub aspectul transparentizării procedurilor administrative și prevenirii conflictelor de interese. Totodată, autoritățile, în contextul elaborării și promovării politicilor sectoriale, asigură:

a) sporirea transparenței proceselor de decizie și promovarea participării publicului la aceste procese;

b) asigurarea accesului efectiv al publicului la informație;

evaluatorilor, exigențelor aplicabile acestora și mecanismului în speță, cât și la capitolul identificării autorității/subiectului responsabil de demararea procesului în cauză, desfășurarea acestuia și selectarea nemijlocită a evaluatorilor.

Procedurile în cauză urmează a fi reglementate cu respectarea standardelor naționale și internaționale anticorupție de referință, cu desfășurarea unor mecanisme publice conform principiilor legalității, integrității, imparțialității, profesionalismului, competiției deschise și egalității de șanse, transparenței, eficienței și eficacității și responsabilității subiecților vizați.

			<p>c) întreprinderea de activități de informare a publicului pentru a-l provoca să nu tolereze corupția, precum și de programe de educare a publicului, în special în școli și universități;</p> <p>d) respectarea, promovarea și protejarea libertății de cercetare, primire, publicare și difuzare a informațiilor privind corupția. Această libertate poate fi supusă la anumite restricții, care trebuie totuși să fie prevăzute de lege și necesare:</p> <p>(i) respectului drepturilor sau reputației altuia;</p> <p>(ii) protecției, securității naționale sau a ordinii publice ori a sănătății sau moralei publice.</p> <p>În cele din urmă, accentuăm faptul că potrivit Rezoluției (97) 24 a Comitetului de Miniștri privind cele 20 de principii directe pentru lupta împotriva corupției (Adoptată de către Comitetul de Miniștri, la 6 noiembrie 1997, la Sesiunea 101 a Comitetului de Miniștri) „statele vor asigura ca organizarea, funcționarea și procesul de luare a deciziilor în administrația publică să țină cont de necesitatea stringentă a combaterii corupției, în special prin stabilirea unei cât mai mari transparențe consistente cu nevoia de a asigura mai multă eficiență instituțională”.</p>	
43	<p>Art.318 alin.(2): „Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție sau, după caz, de autoritate competentă, publică sancțiunile, fără a indica identitatea persoanelor fizice sau juridice sancționate, în oricare dintre următoarele</p>	Lipsa transparenței	<p>Norma propusă reglementează obligația BNM de a publica sancțiunile persoanelor fizice sau juridice sancționate, în lipsa unor referințe adecvate a sursei unde acestea urmează să se regăsească. Circumstanța în cauză riscă să denatureze importanța obligației stipulate și submina nivelul de transparență a procesului decizional.</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea sursei de publicare a sancțiunilor persoanelor fizice sau juridice sancționate.</p>

	circumstanțe:".			
44	Art.129 alin.(2): „(2) cu respectarea prevederilor 1, toate încasările rezultate ca urmare a încetării funcționării băncii-punte revin acționarului băncii-punte.” Art.132: „Îndeplinirea de către acționarul băncii-punte a criteriilor prevăzute la art.15/3 din Legea nr.550-XIII din 21 iulie 1995 instituțiilor financiare este prezumată”.	Lipsa procedurilor clare de control a implementării prevederilor din proiect	Prevederile în speță reglementează insuficient mecanismul și proporțiile de repartizare a încasărilor rezultate ca urmare a încetării funcționării băncii-punte în cazul în care nu există un acționar unic, fapt care riscă să determine interpretarea subiectivă a normelor și repartizarea neechitabilă a acestora.	Se recomandă autorului reglementarea mecanismului și proporțiilor de repartizare a încasărilor rezultate ca urmare a încetării funcționării băncii-punte al cărei capital social este deținut de către mai mulți acționari.
45	Art.42 alin.(1) lit.c): În cazul în care o bancă încalcă sau, sau din cauza, printre altele unei deteriorări rapide a situației financiare, este susceptibilă de a încălca, în viitorul apropiat, cerințele prevăzute de Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare și/sau reglementările emise de Banca Națională a Moldovei în aplicarea acestora, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate competentă, fără a aduce atingere măsurilor prevăzute la art.38 din Legea Nr.550 – XIII din 21.07.1995 instituțiilor financiare, cu modificările și		Utilizarea cuvintelor „nu reușește” atribuie caracter incert reglementării responsabilității subiecților vizați vis-a-vis de realizarea solicitării Băncii Naționale a Moldovei de convocare a ședinței acționarilor. Circumstanța în cauză obstrucționează delimitarea cu certitudine a circumstanțelor în care Banca Națională a Moldovei „nu reușește” să convoace în mod direct adunarea acționarilor. În condițiile date, nu este clar temeiul care permite Băncii Naționale a Moldovei să stabilească ordinea de zi și să solicite ca anumite decizii să fie avute în vedere pentru a fi adoptate de către acționari, fiind create condiții legislative propice pentru interpretarea subiectivă a normei și exercitarea unor atribuții excesive.	Ținând cont de cele sus-menționate, coroborat cu recomandările expuse la compartimentele anterioare din prezentul raport de expertiză, se recomandă autorului expunerea prevederilor art.42 alin.(1) lit.c) în următoarea redacție: “c) să solicite organului de conducere al băncii convocarea unei adunări generale a acționarilor băncii sau, în cazul în care organul de conducere refuză să convoace în mod direct adunarea cu acționarii

	<p>completările ulterioare, poate lua, după caz, cel puțin următoarele măsuri: c) să solicite organului de conducere al băncii convocarea unei adunări generale a acționarilor băncii sau, în cazul în care organul de conducere nu reușește să convoace în mod direct adunarea respectivă, în ambele cazuri, să stabilească ordinea de zi și să solicite ca anumite decizii să fie avute în vedere pentru a fi adoptate de către acționari".</p>			<p>băncii, în ambele cazuri, să stabilească ordinea de zi și să solicite adoptarea anumitor decizii de către acționari".</p>
46	<p>Art.61: „În aplicarea instrumentelor de rezoluție și, respectiv, în exercitarea competențelor de rezoluție, sunt aplicabile următoarele principii: e) persoanele fizice și juridice care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii supuse rezoluției sunt trase la răspundere potrivit legii civile sau penale;”.</p>	<p>Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului</p>	<p>Sintagmei „sunt trase la răspundere potrivit legii civile sau penale” utilizată în cadrul prevederilor art.61 trebuie să corespundă articole concrete, corespundente și aplicabile din Codul penal, pentru a nu admite adoptarea unor norme de răspundere „moarte”. În acest context accentuăm faptul că Codul penal al RM stabilește la art.239/1-239/2 atragerea la răspundere penală pentru gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii și obstrucționarea supravegherii bancare, stabilind astfel răspunderea penală pentru membrii organelor de conducere sau acționarii băncii. Astfel, adoptarea proiectului în redacția propusă și în lipsa unor amendamente corespunzătoare la prevederile Codului Penal ce stabilesc sancțiuni clare și proporționale pentru încălcarea</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea răspunderii penale a persoanele fizice și juridice care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii. Totodată, sintagma „potrivit legii civile sau penale” urmează a fi completată cu cuvîntul „și/” după cuvîntul „civile”.</p>

		<p>prevederilor din proiect riscă să determine dificultăți la etapa implementării proiectului și atragerii la răspundere a subiectului vizat.</p> <p>Totodată, păstrarea redacției propuse „potrivit legii civile sau penale” admite aplicarea alternativă a 2 tipuri de răspundere, fără stabilirea posibilității aplicării cumulative a răspunderii civile și penale. Circumstanța în cauză creează precondiții pentru eludarea cadrului normativ de către persoanele fizice și juridice care au contribuit la ajungerea în stare de dificultate majoră a băncii.</p>	
47	<p>Art.111: „Banca-punte este o persoană juridică ce îndeplinește cumulativ cerințele următoare: a) capitalul social este deținut în totalitate, sau parțial de Ministerul Finanțelor [...]”.</p> <p>Art.139 lit.a): “În sensul instrumentului de separare a activelor, un vehicul de administrare a activelor este o persoană juridică ce îndeplinește cumulative cerințele de mai jos: a) capitalul social este deținut în totalitate, sau parțial de una sau mai multe autorități publice, [...]”.</p>	<p>Formula de reglementare statuată riscă să genereze ulterior dificultăți la etapa implementării normei. În acest context, accentuăm faptul că ținând cont de cadrul normativ național de reglementare a atribuțiilor autorităților administrației publice centrale și normele ce vizează administrarea proprietății publice, capitalul social a instituției vizate nu poate fi „deținut” de către Ministerul Finanțelor. Astfel, cota-parte în cauză va constitui proprietate a statului, care va fi administrată de autoritatea responsabilă potrivit cadrului normativ pertinent. În condițiile date, în mod indispensabil se impune revizuirea sintagmei „deținut de către Ministerul Finanțelor” pentru a asigura delimitarea atribuțiilor autorității și responsabilizării acestuia în exercitarea proceselor în cauză. Operarea modificărilor în speță va exclude prerogativa acestuia de a exercita atribuții excesive ce riscă să prejudicieze interesul public. Subsidiar, pentru a asigura o reglementare comprehensivă a instituției „băncii-punte” în cadrul căreia Statul nu este acționar unic, deținând doar o</p>	<p>Se recomandă autorului substituirea cuvintelor “Ministerul Finanțelor” cu cuvântul „Stat” și plafonarea mărimii minime a cotei deținute de către Stat și administrate de autoritatea de resort în cadrul băncii-punte în care Statul nu este acționar unic, deținând doar o cotă-parte. În aceeași ordine de idei, urmează a fi revăzute prevederile art.139 lit.a) al proiectului.</p>

			<p>cotă-parte, se recomandă plafonarea mărimii minime a cotei deținute în acest sens de către Stat și administrate de autoritatea de resort. Completarea în speță va constitui un plus valoare în contextul aprecierii întrunirii exigențelor reglementate de către banca-punte.</p>	
48	<p>Art.263 alin.(1): „În vederea evaluării tratamentului de care ar fi beneficiat acționarii și creditorii în cazul în care banca supusă rezoluției ar fi urmat o procedură de lichidare silită, pentru scopurile prevederilor art.262, dar fără a se limita la acestea, Banca Națională a Moldovei, în calitate de autoritate de rezoluție, asigură efectuarea unei evaluări de către o persoană independentă, cât mai curând posibil, după ce acțiunea sau acțiunile de rezoluție au fost aplicate”.</p>	<p>Lipsa sancțiunilor clare și proporționale pentru încălcarea prevederilor proiectului</p>	<p>Prevederile proiectului nu conferă reglementări pertinente a aspectului ce vizează autoritatea/subiectul responsabil de selectarea nemijlocită a evaluatorilor, cât și a răspunderii pentru selectarea unei candidaturi nepotrivite în acest sens. Lipsa unor prevederi în acest sens, riscă să genereze imposibilitatea atragerii la răspundere a subiecților în speță la etapa implementării normei și exercitarea tendențioasă a atribuțiilor în cauză.</p>	<p>Se recomandă autorului reglementarea răspunderii autorității/subiectului responsabil de selectarea nemijlocită a evaluatorilor pentru selectarea unei candidaturi nepotrivite.</p>
49	<p>Art.266 „În situația în care evaluarea efectuată potrivit prevederilor art.263 - 265 stabilește că, în contextul rezoluției, oricare dintre acționarii sau creditorii prevăzuți la art.262 au acumulat pierderi mai mari decât cele pe care le-ar fi</p>		<p>Norma propusă provoacă neclarități la capitolul identificării factorului de decizie în materie de plată a diferenței din fondul de rezoluție bancară, procedurilor desfășurate în acest sens și termenului de achitare a diferenței în cauză. Lipsa unor prevederi exprese în acest sens, creează precondiții pentru exercitarea abuzivă a prerogativei în cauză și accentuează riscul de abuz în utilizarea fondului de rezoluție bancară.</p>	<p>Se recomandă autorului includerea unei autorități de aprobare/coordonare a deciziilor conform art.266, procedurilor desfășurate în acest sens și termenului de achitare a diferenței în cauză.</p>

înregistrat dacă banca ar fi fost lichidată prin procedura de lichidare silită, atunci aceștia au dreptul la plata diferenței din fondul de rezoluție bancară”.		
---	--	--